

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

En beskrivning av tidsseriebrotten inom FoU-statistiken 1997–2009

En beskrivning av tidsserie- brotten inom FoU-statistiken 1997–2009

Statistiska centralbyrån
2012

A description of the time series breaks in R&D Statistics 1997–2009

Statistics Sweden
2012

Producent
Producer Statistiska centralbyrån, enheten för investeringar, FoU och IT
Statistics Sweden, Investments, R&D and IT Unit
Box 24300, SE-104 51 Stockholm

Förfrågningar
Enquiries Frida Hultgren, +46 8 506 9 45 42
frida.hultgren@scb.se
Robin Seth, +46 8 506 9 42 49
robin.seth@scb.se
Carolina Thulin, +46 8 506 9 46 16
carolina.thulin@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *En beskrivning av tidsseriebrotten inom FoU-statistiken 1997–2009*.
It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *A description of the time series breaks in R&D Statistics 1997–2009*.

Omslag: Ateljén, SCB
Cover

URN:NBN:SE:SCB-2012-UFFT1201_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) genomför sedan mitten på 1960-talet undersökningar som belyser FoU-verksamheten i Sverige. Över åren har dessa undersökningar blivit allt mer heltäckande och i dag belyser statistiken samtliga samhällssektorer.

I takt med att undersökningarna avseende de olika sektorerna utvecklats har förändringar gjorts vilka innebär att resultaten över tiden inte blir helt jämförbara. Syftet med denna rapport är att ge en sammanhållen beskrivning av de förändringar som ägt rum i undersökningarna avseende åren 1997–2009. En sådan beskrivning har varit efterfrågad av många användare av FoU-statistiken.

Denna rapport inleds med en historisk tillbakablick av FoU-statistikens utveckling från 1960-talets början till idag. I rapporten görs även en översiktlig beskrivning av FoU-verksamheten i Sverige för perioden 1997–2009 där även internationella jämförelser ingår.

Ett stort tack till Birgitta Mannfelt som hjälpt till att författa det inledande avsnittet om FoU-statistikens utveckling samt till Birgitta Bergström-Balkeståhl och Peter Skatt som tidigare arbetat med FoU-statistiken och som lämnat värdefulla synpunkter på innehållet i rapporten.

Detta är en uppdaterad version av den första rapporten som avsåg åren 1997–2007. Denna version är uppdaterad med 2009 års undersökningar.

Statistiska centralbyrån i oktober 2012

Folke Carlsson

Helena Fredin

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication, on page 99.

Förord	3
Sammanfattning	7
FoU-statistiken alltmer heltäckande	7
Ökade resurser till svensk FoU under 1997–2009.....	7
Tidsseriebrott för företagssektorn.....	7
Tidsseriebrott för universitets- och högskolesektorn.....	7
Tidsseriebrott för offentlig sektor	8
Vanliga förkortningar i rapporten.....	8
FoU-statistikens utveckling.....	9
Internationella impulser	9
International Statistical Year (ISY)	10
Nordiskt samarbete.....	11
EU och Eurostat	12
FoU-statistikens utveckling i Sverige.....	12
EU-regleringen 2004 och dess konsekvenser.....	15
Forskning och utveckling i Sverige under perioden 1997–2009.....	17
Ökade resurser till svensk FoU under 1997–2009.....	17
FoU-utgifterna är högst inom företagssektorn	18
FoU i ett internationellt perspektiv	19
Stora FoU-utgifter i relation till BNP	19
Stora FoU-utgifter i relation till befolkningen.....	21
Relativt mycket FoU inom företagssektorn även internationellt.....	22
Tidsseriebrott inom FoU-statistiken för perioden 1997–2009	25
Tidsseriebrott för FoU i företag.....	26
Så gjordes undersökningen 2009.....	26
Täckning (förändringar i population och urval).....	27
Metodologi	29
Förändringar avseende branschindelningar.....	29
Huvudsakliga förändringar av branschindelningar under 1997 till 2009.....	29
Variabler	31
Beskrivning av huvudsakliga variabelförändringar under perioden 1997–2009.....	32
Större revideringar av statistiken.....	35
FoU-verksamheten under perioden 1997–2009 inom företagssektorn med kommentarer till statistiken	35
Tidsseriebrott för FoU i universitet och högskolor.....	37
Så gjordes undersökningen 2009.....	37
Täckning (förändringar i population och urval).....	38
Metodologi	39
Variabler	43
Den nationella ämnesförteckningen.....	44
Större revideringar av statistiken.....	45
FoU-verksamheten år 1997 till 2009 inom universitet och högskolor med kommentarer till statistiken	45

Tidsseriebrott för FoU i offentlig sektor	47
Så gjordes undersökningen 2009.....	47
Täckning (förändringar i population och urval).....	47
Metodologi	48
Variabler (förändringar i variabler samt generella enkätförändringar)	48
Större revideringar av statistiken.....	49
FoU-verksamheten år 1997 till 2009 inom offentlig sektor med kommentarer till statistiken.....	51
Fakta om statistiken.....	53
Detta omfattar statistiken.....	53
Definitioner och förklaringar.....	53
Objekt och population	55
Statistiska mått.....	55
Redovisningsgrupper	55
Referenstider	56
Så görs statistiken	56
Statistikens tillförlitlighet	56
Mätning.....	56
Modellantaganden	56
Redovisning av osäkerhetsmått	56
Bra att veta.....	56
Spridningsformer	56
Fastprisberäkning.....	57
Jämförbarhet över tiden	58
Annan statistik.....	58
Bilagor.....	59
Bilaga 1. Förteckning över näringsgrenar i undersökningen om FoU i företag.....	60
Bilaga 2. Blankettförändringar 1997–2009 i undersökningen om FoU i företag.....	61
Bilaga 3. Lärosäten som ingår i redovisningen för respektive år för undersökningen om intäkter för FoU inom universitet och högskolor under perioden 1997–2009	71
Bilaga 4. Blankettförändringar 1997–2007 i undersökningarna om FoU i offentlig sektor	73
Statliga myndigheter.....	73
Kommuner	86
Landsting.....	90
Lokala och regionala FoU-enheter.....	95
In English.....	99
R&D statistics increasingly comprehensive	99
Increased resources devoted to Swedish R&D during 1997–2009	99
Time series breaks for the business enterprise sector	99
Time series breaks for the higher education sector	99
Time series breaks for the public sector	100

Sammanfattning

FoU-statistiken alltmer heltäckande

Forskningsstatistiken i Sverige började utvecklas i början av 1960-talet. Undersökningarna som SCB genomför har successivt utökats till att inkludera fler och fler delar av det svenska FoU-systemet. Från början undersöktes enbart teknisk och naturvetenskaplig FoU inom den tillverkande industrin. Dagens ordinarie FoU-undersökningar omfattar alla verksamhetsområden inom samtliga samhällssektorer. En bidragande faktor till att statistiken blivit heltäckande är den EU-reglering från 2004 som haft påverkan på både enkäter och täckning. Den successiva utökningen av FoU-undersökningarna har samtidigt inneburit att resultaten över tiden inte är helt jämförbara. Rapporten syftar till att belysa tidsseriebrotten i FoU-statistiken för perioden 1997–2009.

Ökade resurser till svensk FoU under 1997–2009

Under perioden 1997–2009 ökade utgifterna för FoU i Sverige från 81 miljarder (i 2009 års penningvärde) till 112 miljarder 2009. Antalet undersökta företag och andra organisationer har utökats under perioden, vilket bidrar till att de redovisade FoU-utgifterna för 2009 blivit betydligt högre än för 1997. I ett internationellt perspektiv satsar Sverige stora resurser på forskning och utveckling (FoU) i förhållande till ekonomins storlek. Sveriges FoU-utgifter uppgick i relation till BNP till 3,59 procent för 2009.

Tidsseriebrott för företagssektorn

Det har skett successiva utökningar i undersökningen om FoU inom företagssektorn under perioden 1997–2009. Från och med 2001 utökades undersökningen av FoU inom företagssektorn med att inkludera finansiella företag (kreditinstitut, banker och försäkringsbolag). Från och med 2005 års undersökning utökades återigen företagsundersökningen genom att inkludera företag med 10–49 anställda. I tidigare FoU-undersökningar av företagssektorn ingick bara företag med 50 anställda eller fler. Utöver dessa populationsförändringar har även andra förändringar i variabler, metodologi och branschindelningar genomförts vilka skapar problem med jämförbarheten över tiden.

Tidsseriebrott för universitets- och högskolesektorn

Undersökningen om FoU inom universitet och högskolor är uppdelad i två separata delundersökningar. För delundersökningen om intäkter för FoU är jämförbarheten god år 1995 och framåt. När det gäller undersökningen om årsverken för FoU har det gjorts en stor förändring i insamlings sättet 2005. Tidigare gick enkäter ut till institutionerna men från och med 2005 skickas enkäterna istället direkt till personalen. Detta förändrade insamlings sätt innebär att data över årsverken för perioden 1997–2003 inte är jämförbara med data för perioden 2005–2009.

Tidsseriebrott för offentlig sektor

Under perioden 1997–2009 har täckningen vad avser undersökta organisationer inom offentlig sektor förändrats. Från och med 2005 inkluderas, förutom statliga myndigheter och offentliga forskningsstiftelser, även FoU-verksamhet utförd inom kommuner och landsting samt lokala och regionala FoU-enheter. Under 2007 totalundersöktes kommunerna för första gången. Offentlig sektor totalundersöks därmed från och med undersökningen gällande år 2007. Utöver dessa populationsförändringar har även andra förändringar i variabler och metodologi genomförts.

Vanliga förkortningar i rapporten

FM	Frascatimanualen
GNERD	Gross National Expenditure on R&D
HRST	Human Resources Science and Technology
ISCED	International Standard Classification of Education
ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
NABS	Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets
NACE	Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne
NUTS	Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques
SNA	Standard National Accounts
S&T	Science and Technology

FoU-statistikens utveckling

Internationella impulser

Forskningsstatistiken i Sverige började utvecklas i början av 1960-talet främst utifrån internationella impulser. Man ville försöka mäta effekten av resultatet av forsknings- och utvecklingsarbetet (FoU-arbetet) på ekonomisk tillväxt och övrig samhällsutveckling. Inom ekonomisk forskning har denna effekt kallats den tekniska faktorn. Den har dock visat sig svår att beräkna. I stället har man valt att mäta det som var möjligt, nämligen insatser i FoU-verksamhet i form av ekonomiska och personella resurser. Redan i mitten 1950-talet genomförde Industrins Utredningsinstitut (IUI) en kartläggning av industrins FoU-insatser efter modell från National Science Foundation (NSF) i USA.

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) var den organisation som tog initiativ till att systematiskt utveckla FoU-statistik och som driver detta arbete framåt ännu. Under årens lopp har genom OECD flera manualer och riktlinjer tagits fram, vilka alla OECD-länder följer samt andra länder utanför OECD med stöd av FN.

En arbetsgrupp under OECD bildades redan 1963 med syfte att utveckla statistiken och ta fram gemensamma standarder att mäta vetenskap- och teknologiindikatorer. Gruppen kallades för National Experts on Science and Technology Indicators (NESTI) och arbetar fortfarande, mer än 45 år senare, aktivt för att fortsätta driva utvecklingen inom området. Framför allt har arbetsgruppen jobbat med att ta fram den manual som används av de flesta länderna för att mäta FoU, Frascatimanualen (FM). Den första versionen av manualen togs fram vid det första gemensamma NESTI-mötet 1963 på Villa Falconeri i vindistriktet Frascati, därav namnet på manualen. Impulserna till FM hämtades i hög grad från NSF i USA som tidigt startade med studier av FoU-resurser. Manualen har reviderats under årens lopp och den senast reviderade upplagan (den sjätte) fastställdes 2002.

I FM återfinns definitioner och verbala beskrivningar av begreppen och om hur sektorerna ska delas in. Att försöka skapa hållbara översättningar från engelska till svenska har inte varit lätt. Ambitionen från svensk sida var att definitioner och avgränsningar skulle vara formulerade så att de var giltiga för samtliga samhällssektorer. Strävan var också att få allmän acceptans bland användare och uppgiftslämnare.

I allt utvecklingsarbete inom NESTI, både när det gäller FM och andra manualer, utnyttjas redan etablerade och allmänt accepterade klassifikationer och nomenklaturer. Därför används t.ex. ISCED för utbildningsindelning och för näringsgrensindelning klassifikationerna ISIC samt NACE. Även FN:s sektorindelning SNA används men med tillägget att universitet och högskolor bildar en egen sektor oberoende av ägar- eller finansieringsform. De samhällssektorer som FoU-statistiken är indelad i enligt FM är företagssektorn, universitets- och högskolesektorn (UoH), offentlig sektor och den privata icke-vinstdrivande sektorn (PNP).

Indelningen i socio-ekonomiska syften/ändamål, NABS, är emellertid särskilt utvecklad för forskningsstatistiken och redovisas i Frascatimanualen. Ursprungligen utvecklades den efter modell från FN:s Classification of the Functions of Government (COFOG). NABS-indelningen används i första hand för att redovisa de statliga anslagens ändamål. Den senaste revideringen genomfördes av EU:s statistikorgan Eurostat och påminner i stor utsträckning om den indelning Sverige och övriga nordiska länder redan använder.

En annan indelning som utvecklats inom OECD-samarbetet är Fields of Science (FoS) som i första hand används för universitets- och högskolesektorn. I Sverige samlar vi in data enligt en svensk ämnesförteckning (Nationell förteckning över forskningsämnen) och redovisar sedan på högsta nivån i Fields of Science internationellt. Genom årens lopp har OECD utvecklat ett antal ytterligare manualer, som ligger inom FoU-statistikens intresseområde. Exempel är:

Technology Balance of Payment	Manual for the Measurement and Interpretation of Technology Balance of Payments Data – TBP Manual (OECD, 1990)
Innovation	Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data – Oslo Manual (OECD/Eurostat 2006)
S&T personnel	The Measurement of Human Resources Devoted to Science and Technology – Canberra Manual (OECD 1995)
Bibliometrics	Bibliometric Indicators and Analysis of Research Systems (OECD 1997)
Patent	Manual of Patent Statistics (OECD 2009)

International Statistical Year (ISY)

Tidigt togs också beslut om att vartannat år genomföra s.k. internationella statistiska år (ISY). OECD tog därmed på sig att samla in FoU-data från medlemsländerna och sammanställa dessa i rapporter. De första publikationerna var *The Overall Level and Structure of R&D Efforts in OECD Member countries*, OECD 1967 och *Statistical Tables and Notes*, OECD 1968. Det första ISY som Sverige deltog i var 1964. Genom att OECD samlade in data vartannat år blev det naturligt för många länder att anpassa sin datainsamling till ISY. Något som fortfarande lever kvar i en del EU-länder, däribland Sverige, är att större FoU-undersökningar endast genomförs vartannat år.

För att kunna använda alla data för olika analyser både inom OECD och av analytiker och forskare, har OECD byggt upp flera databaser som är mer eller mindre fullständiga. Main Science and Technology Indicators (MSTI) uppdateras två gånger per år. MSTI innehåller bl.a. data över FoU-utgifter och årsverken för FoU.

Analytical Business Enterprise R&D (ANBERD) är en databas som är uppbyggd för att kunna göra analyser som bättre håller över tiden då produktklassificering används och inte näringsgrensindelning¹. Då endast ett begränsat antal länder samlar in produktuppdelade FoU-uppgifter har denna databas ett begränsat värde.

PATSTAT har också utvecklats med OECD som huvudman och är en databas med patentdata. Bland den information som finns i patentdatabasen återfinns land, uppfinnare och inom vilket ämnesområde patentet är taget.

Förutsättningarna för internationella jämförelser har genom åren väsentligt förbättrats, särskilt mellan medlemsländerna i OECD. Men anpassningar sker inom länderna för att kunna samla in data lättare och för att följa det unika inom ett enskilt land. Därför bör jämförelser alltid göras med viss försiktighet och tillhörande metadata granskas.

Nordiskt samarbete

Bland de nordiska länderna tog dåvarande Nordforsk (en samarbetsorganisation mellan de tekniska forskningsråden i de nordiska länderna) tidigt på sig det finansiella ansvaret för att kunna skapa nordiskt jämförbar FoU-statistik. Den första sammanställningen kom 1970 i en skrift *Forskningsverksamhet i Norden i 1967, Utgifter och personale*. Nordiska manualer togs också fram i början på 1970-talet, *Handbok för FoU-statistik. Mätning av resurser för forsknings- och utvecklingsverksamhet*. Stockholm 1974. (Nordforsk) och *Retningslinjer for analyse af statslige bevillinger til forskning og udviklingsarbejde*, Köpenhamn 1975 (reviderad 1983). Den nordiska socioekonomiska syfte/ändamålsindelningen (Nordforsk) som togs fram har använts fram till i dag och varit en grund tillsammans med COFOG i den reviderade syfte/ändamålsindelningen (NABS) som EU tog fram under 2007.

Efter att Nordforsk upphörde tog Nordisk Industrifond, underställt Nordiska Ministerrådet, över som finansieringskälla för nordiskt utvecklingsarbete inom FoU-statistiken. Nordisk Industrifond finansierade också två stora rapporter, *Vitenskaps- og teknologiindikatorer for Norden 1996* och *Science and Technology Indicators for the Nordic countries 2000, A collection of articles*.

En vidare beskrivning av det nordiska samarbetet vad gäller den tidiga utvecklingen av forskningsstatistiken återfinns i *The Participation of the Nordic Countries in the Early Development of OECD Science and Technology Statistics*, Westholm & Young, 2006².

Arbetet under senare år har bestått av tillfälliga projekt med hjälp av olika externa finansieringspartners, oftast kopplade till Nordiska Ministerrådet. I samband med EU-möten har de nordiska delegaterna dessutom regelbundet träffats för att diskutera gemensamma frågor. Två större projekt kan nämnas under senare tid. Det ena handlade om innovationsindikatorer och

¹ Produktklassificering innebär att de varor/tjänster ett företag producerar får olika produktkoder medan näringsgrenen gäller för hela företaget. Genom att använda produktklassificering undviker man tidsseriebrott p.g.a. omklassificering av företag (som kanske fortsätter att framställa i stort sett samma produkter). Tidsseriebrott p.g.a. ändringar i klassificeringarna kan däremot uppstå även vid användning av produktklassificering.

² Rapporten återfinns under följande länk:

http://www.ticinoricerca.ch/conference/full_pdf/westholm_young.pdf

den så kallade Oslo-manualen, vilkens första utgåva kom år 1992. Den reviderades 1997 genom ett samarbete mellan OECD och EU. Den kom att rubriceras: *Proposed Guidelines for Collecting and Interpreting Technological Innovation Data – Oslo Manual 1997*. Sverige fick också medel från EU för att genomföra pilotstudier avseende företagets innovationsverksamhet.

Det andra projektet handlade om innovationsverksamhet inom offentlig sektor som inleddes 2008.

EU och Eurostat

Även inom EU har det funnits stort intresse för FoU-insatserna. Till en början var man där mest inriktad på de statliga satsningarna för att få en snabb indikator på medlemsländernas regeringars FoU-satsningar. Den senaste tioårsperioden har emellertid intresset vidgats och omfattar såväl FoU och innovationer som HRST och patent. Den organisation som samlar in data och utvecklar FoU-statistiken tillsammans med medlemsländerna är EU:s statistikorgan, Eurostat. Eurostat har en arbetsgrupp som regelbundet har möten för att diskutera och utveckla FoU-statistiken som heter Working Party on S&T and Innovation statistics. Under den arbetsgruppen jobbar också olika Task Forces (TF), däribland en TF om innovationer som Sverige deltar i.

Den största förändringen inom FoU-statistiken för alla medlemsländer inom EU var när statistiken blev tvingande genom en EU-förordning. Under 2003 antogs Europaparlamentets och Rådets beslut avseende vetenskap och teknik och innovationer (1608/2003) med tillhörande Kommissionsförordningar (vetenskap och teknik nr 753/2004 och innovationer nr 1450/2004). Att medlemsländerna följer reglerade beslut och förordningar följs upp årligen av Eurostat.

Eurostat har också byggt upp en databas som kan nås via dess webbplats gratis. Medlemsländernas statistik läggs ut så att alla lätt kan ta fram statistik och göra internationella jämförelser inom EU. Eurostat publicerar också kortare temablad, *Statistics in Focus*, med FoU-statistik och närliggande ämnen såsom innovationer, HRST och patent. Dessutom tas indikatorböcker fram inom ovanstående områden.

FoU-statistikens utveckling i Sverige

I Sverige togs frågan om värdet av att mäta FoU-resurser upp genom 1955 års universitetsutredning, presenterad i *SOU 1958:32 Forskningens villkor och behov* och genom 1959 års långtidsutredning, till vilken Industrins Utredningsinstitut fått i uppdrag att ta fram data. Internationella impulser och exempel från andra länder såsom USA och Norge bidrog till att provundersökningar genomfördes av SCB 1963 inom de tillverkande industriföretagen som sedan resulterade i en fullskalig FoU-undersökning under 1964 avseende referensåret 1963.

I och med att SCB lyckades samla in FoU-data för industriföretagen äskades permanenta medel för årliga undersökningar. Det tog flera år innan medel sköts till. Inför FoU-undersökningen inom industrin avseende år 1969 stod SCB till en början helt utan finansiering. SCB kunde trots allt genomföra undersökningen på uppdrag från flera olika intressenter, Styrelsen för teknisk utveckling, Statens naturvetenskapliga forskningsråd och Statens medicinska forskningsråd.

SCB sökte efter den genomförda uppdragsundersökningen permanenta medel för företagsundersökningar vartannat år, vilket accepterades och industriföretagen kunde undersökas 1971. Undersökningen täckte företag med minst 50 anställda inom branscherna gruvbrytning och tillverkning. Affärsdrivande verk ingick inte utan ansågs tillhöra offentlig sektor. Dessutom begränsades undersökningen enbart till naturvetenskaplig och teknisk FoU.

Samtidigt som industriföretagen undersöktes försökte SCB få medel till att undersöka universitetssektorn. En försöksundersökning vid Uppsala universitet påbörjades 1971 och senare utvidgades försöket till Lantbrukshögskolan. En slutrapport för detta arbete kom 1973, *Redogörelse för försöksverksamheten med statistik över universitetens och högskolornas resurser*. SCB äskade medel för att göra en större undersökning avseende 1973 och framåt för universitetssektorn men fick inga medel. Därmed genomfördes inga undersökningar för universitet och högskolor under hela 1970-talet. En av anledningarna till att inga undersökningar genomfördes var att dåvarande Universitetskanslersämbetet (UKÄ) höll på att arbeta med att införa administrativa system, ett avseende personalen och ett avseende ekonomin. SCB fick rådet att vänta med sina undersökningar till dess att de administrativa systemen var ordentligt etablerade då uppgifterna i det läget skulle kunna hämtas direkt från systemen. Dock gjorde SCB uppskattningar utifrån statsbudgeten och statskalendern och levererade svar till OECD:s ISY.

Den första undersökningen inom offentlig sektor och privat icke-vinstdrivande sektor (PNP) genomfördes för teknisk och naturvetenskaplig FoU huvudsakligen under år 1966 avseende år 1964 med prognoser för två år framåt. Den hade föregåtts av ett omfattande kartläggningsarbete beträffande vilka enheter som skulle ingå i undersökningen. Företagsregistret var ingalunda utbyggt och de källor som stod till buds för att skapa en någorlunda täckande ram för den tänkta populationen var statskalendern, telefonkatalogen, tidningar, publikationen Näringslivets 900 intresseorganisationer utgiven av Studieförbundet Näringsliv och Samhälle samt några ytterligare förteckningar över kulturfonder och stiftelser. Syftet var att kartlägga de totala insatserna för FoU i Sverige, den så kallade GNERD och även att kartlägga finansieringsströmmarna.

Det första statistiska meddelandet (SM) publicerades år 1969 rubricerat *U:1969:2, Forskningsstatistik för myndigheter, organisationer, institut och fonder 1964–1966. Teknisk och naturvetenskaplig forsknings- och utvecklingsverksamhet*. Undersökningarna upprepades därefter vartannat år. Eftersom stor osäkerhet rådde om vilka enheter som skulle ingå i undersökningen får resultatet betraktas som en möjlig lägsta nivå eller annorlunda uttryckt att man vet att offentlig sektor och PNP åtminstone kom upp till den nivå som presenterades i rapporterna.

Ett första försök att kartlägga offentlig sektor och PNP avseende samhällsvetenskaplig och humanistisk FoU gjordes 1974 avseende referensåret 1973 med prognos för två år framåt. Resultatet publicerades i SM: *Forskningsstatistik 1973–1975, Samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning och utveckling inom myndigheter, organisationer och fonder Nr U 1975:39*. Det var först i och med undersökningarna avseende år 1993 som samhällsvetenskap och humaniora införlivades i de ordinarie undersökningarna.

Det finns dock problem med avgränsningen av sektorerna. Det är inte bara de affärsdrivande verken som bytt sektor. Det gällde även de forskningsstiftelser som bidades ur löntagarfonderna. Dessa hörde till en början till PNP men efter det att regeringen tillsatte en utredning om stiftelsernas styrelseformer föll det på regeringen att tillsätta ordföranden och eventuella ytterligare ledamöter i deras styrelser. Dessa stiftelser flyttades då till offentlig sektor. Ett antal institut och laboratorier har gått från PNP till UoH-sektorn.

SCB arbetade under hela 70-talet för att få medel till att bygga upp ett forskningsstatistiskt system täckande alla sektorer. Men en utredning tillsattes först i början på 80-talet, med SCB, forskningsråden och representanter för universiteten, vilken resulterade i en promemoria: *Behovet av FoU-statistik*. April 1981. Forskningsrådsnämnden och SCB. Efter detta fick SCB ytterligare ett uppdrag att bygga ut FoU-statistiken inom universitetssektorn och hälso- och sjukvårdsområdet samt till att göra årliga redovisningar av de statliga anslagen till forskning och utveckling. Utredningsuppdraget ledde så småningom till viss medelförstärkning samt att forskningsstatistiken fick fastlagd en grov publiceringsplan.

I planen ingick publicering vartannat år av såväl de sektorvisa reguljära undersökningarna som av en s.k. översikt, en sammanställning över FoU-verksamheten i Sverige, dvs. för samliga sektorer. Den första översikten publicerades 1982 och har sedan dess tagits fram vartannat år för att ge en samlad bild av de svenska FoU-satsningarna och olika indikatorer inom området.

Inom regeringskansliet uppstod behov av FoU-statistik särskilt i samband med de s.k. forskningspolitiska propositioner som började framställas inför stundande valår. Detta ledde till att SCB fick i uppdrag att framställa mer sammanhållna rapporter. Den första var: *Siffror om forskning och utveckling*, SCB 1986-10-01. Därefter kom två indikatorböcker: *Forskning och utvecklingsarbete i Sverige*, SCB 1992. Den fokuserade på tidsserier främst över perioden 1980/81 – 1988/89 och delvis över perioden 1982–1991. Även en översättning till engelska togs fram.

En andra indikatorbok framställdes: *Vetenskaps- och teknologiindikatorer för Sverige 1996*, SCB 1996. Den redovisade utfallet för 1993 och tidsserier från 1981/82.

Under 90-talet kunde SCB arbeta vidare med att täcka in FoU-verksamheten i alla samhällssektorer. Inom företagssektorn inkluderades 1993 de affärsdrivande verken för första gången samtidigt med branscherna varuhandel, uppdragsverksamhet, transport och magasinering. Även vissa tjänsteföretag inkluderades (hälso- och sjukvård och samhällliga och personliga tjänster) samt forskning inom samhällsvetenskap och humaniora. För mer information om förändringar inom företagssektorn under denna period finns ett statistisk meddelande *Forskning och utveckling inom företagssektorn 1985–1995*, U14 SM 9801. I undersökningen som avsåg 1997 undersöktes även de branscher som fortfarande låg utanför undersökningsområdet nämligen byggnadsindustri, el- och vattenförsörjning, samt jordbruk.

Universitets- och högskolesektorn började regelbundet undersökas vartannat år fr.o.m. 1993 då alla universitet och högskolor ingick. Att kunna redovisa en längre tidsserie inom denna sektor är svårt p.g.a. en revidering av sättet att redovisa intäkterna för FoU. Ett samarbete mellan SCB, Högskoleverket och Vetenskapsrådet har gjort att fr.o.m. 1995 kan jämförelser göras över tiden³.

Inför Sveriges ordförandeskap i EU år 2001 fick SCB två uppdrag av Utbildningsdepartementet. Det ena var en samling artiklar på engelska om det svenska utbildningsväsendet och forskningssystemet. Artikelsamlingen heter: *Sweden 2000, A Knowledge Society*, SCB 2000. Det andra uppdraget var att förse EU-delegaterna med en fickbok: *Key figures in Research and Development (R&D) and Information technologies (IT) in Sweden*.

Under 2000-talet har FoU-statistiken blivit alltmer heltäckande. De finansiella företagen (kreditinstitut, banker och försäkringsbolag) inkluderades i 2001 års företagsundersökning. Men det var först när statistiken blev EU-reglerad som Sverige ger en hel bild av FoU-verksamheten.

EU-regleringen 2004 och dess konsekvenser

När Europaparlamentets och Rådets beslut avseende vetenskap och teknik och innovationer (1608/2003) med tillhörande Kommissionsförordningar (vetenskap och teknik nr 753/2004 och innovationer nr 1450/2004) skulle implementeras i Sverige avseende referensåret 2005 innebar det en del förändringar i enkäter och täckning.

EU nöjer sig inte med att få statistik vartannat år utan kräver att medlemsländerna ska leverera FoU-statistik årligen på tre indikatorer (FoU-utgifter per sektor, antalet forskare per sektor och antalet forskare räknat som heltidspersoner per sektor). Vartannat år krävs statistik på en mer detaljerad nivå för dessa indikatorer samt ytterligare variabler. Genom att samla in prognosuppgifter kan Sverige ändå i huvudsak fortsätta att göra undersökningar vartannat år.

Inom företagssektorn hade SCB hittills endast undersökt företag med minst 50 anställda. I samband med förordningen var Sverige tvunget att inkludera företag med 10–49 anställda. Detta hade varit efterfrågat av nationella användare länge men hade tidigare inte varit möjligt p.g.a. för små resurser.

Inom offentlig sektor började SCB undersöka landsting och kommuner utöver de statliga myndigheterna som undersökts sedan 1963.

Vad gäller universitets- och högskolesektorn har merparten av sektorn som utför FoU undersökts sedan 1987/1989. Den privata icke-vinstdrivande sektorn (PNP) har undersökts vartannat år trots svårigheter att hitta rätt undersökningsobjekt. PNP är en liten utförare av FoU, men desto viktigare som finansiär.

Flertalet variabler har SCB undersökt i många år men ändå har blanketter setts över för att kontrollera att det som EU kräver samlas in i Sverige. En större förändring har skett. Sverige har tillsammans med ett fåtal länder tidigare valt att undersöka FoU-personalen utifrån utbildningsnivå istället

³ Se PM på SCB:s webbplats:

http://www.scb.se/statistik/UF/UF0304/_dokument/Tidsserieprojektets%20slutrapport%2020070702.pdf

för efter vilket yrke de har. EU har valt att fokusera på yrket forskare vilket har inneburit att Sverige tillsammans med övriga EU-länder i dag undersöker FoU-personalen uppdelat på tre nivåer: Forskare, produktutvecklare eller motsvarande, Tekniska experter samt Annan understödjande personal. Kraven på könsuppdelad statistik har också ökat samt att länderna ska ta fram mer regional statistik. Innovationsundersökningarna som tidigare genomförts vart fjärde år genomförs numera vartannat år. Detta innebär att företagen undersöks varje år där det ena året fokuserar på företagets FoU-verksamhet och det andra året på dess innovationsverksamhet.

Vad som skulle vara obligatoriskt inom EU har förstås varit under förhandling mellan Eurostat och medlemsländerna. Från början skulle alla länder genomföra omfattande årliga undersökningar som sedan förhandlades ner till tre indikatorer årligen och undersökningar vartannat år. Däremot har täckningen i olika samhällssektorer inte kunnat förhandlas bort i och med att det är Frascatimanualens definitioner som ska gälla. Emellertid accepterade Eurostat att småföretag (0–9 anställda) skulle undersökas på frivillig basis.

Fler variabler, könsuppdelad statistik och så mycket som möjligt uppdelat på olika regioner är önskemål från olika intressenter inom EU-kommissionen. Dock måste uppgiftslämnarbördan beaktas när ytterligare detaljerade data ska samlas in. Mellan EU och medlemsländerna är det därför en dragkamp mellan vad som måste undersökas inom ramen för EU-förordningen och hur uppgiftslämnarbördan ska kunna begränsas.

Forskning och utveckling i Sverige under perioden 1997–2009

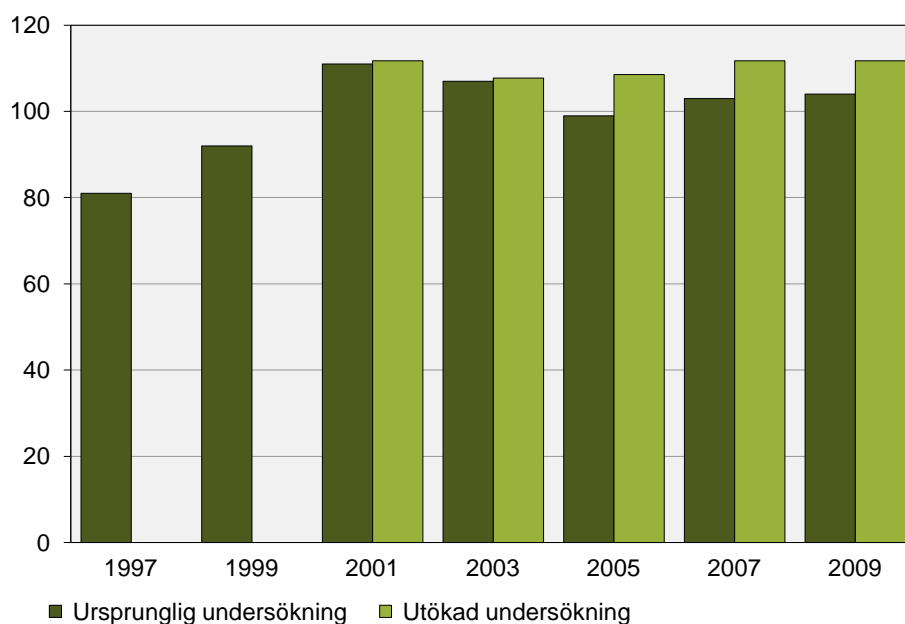
Syftet med denna rapport är att ge en sammanhållen bild av tidsseriebrotten inom FoU-statistiken för perioden 1997–2009. I detta avsnitt görs en översiktlig beskrivning av FoU-verksamheten i Sverige för denna period, där även vissa internationella jämförelser ingår.

Ökade resurser till svensk FoU under 1997–2009

Under 1997 till 2009 ökade utgifterna för FoU från 81 miljarder (i 2009 års penningvärde) till 112 miljarder 2009. Här bör understrykas att antalet undersökta företag och andra organisationer har utökats. FoU-statistiken har för de senare perioderna blivit mer heltäckande, det innebär också att de redovisade FoU-utgifterna för 2009 blivit betydligt högre jämfört med 1997.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av de totala FoU-utgifterna under perioden 1997–2009 både för den ursprungliga populationen och för den utökade populationen.

Utgifter för FoU i Sverige under perioden 1997–2009, 2009 års prisnivå, mdkr

FoU-statistiken, bestående av undersökningar av FoU inom olika samhällssektorer, har utökats på tre områden sedan 1997. Från och med 2001 utökades undersökningen av FoU i företagssektorn med att inkludera finansiella företag (kreditinstitut, banker och försäkringsbolag). De finansiella bolagen genomförde FoU för knappt 1 miljard under 2001, vilket motsvarar ca 1 procent av de totala FoU-utgifterna i Sverige.

Från och med 2005 års undersökning utökades återigen företagsundersökningen genom att inkludera företag med 10–49 anställda. I tidigare FoU-undersökningar av företagssektorn ingick bara företag med 50 anställda

eller fler. I företag med 10–49 anställda utfördes FoU för drygt 6 miljarder under 2005. Utöver utökningen inom företagssektorn förändrades samtidigt FoU-undersökningen av offentlig sektor. Från och med 2005 inkluderades även FoU-verksamheten utförd inom kommuner och landsting. Under 2005 genomfördes FoU inom kommuner och landsting för nästan 2 miljarder. Den ökning som noteras av den totala FoU-verksamheten i Sverige mellan 2003 och 2005 beror på att den undersökta populationen utökats.

FoU-utgifterna är högst inom företagssektorn

FoU-verksamhet bedrivs inom alla samhällssektorer men i olika omfattning. Huvuddelen av den totala FoU-verksamheten som genomförs i Sverige sker inom företagssektorn. I företagssektorn utfördes FoU för 79 miljarder 2009, vilket motsvarar 70 procent av de totala FoU-utgifterna i Sverige. Företagssektorns andel av de totala FoU-utgifterna har under 1997–2009 varierat mellan 70–77 procent. Då finns företag med 10–49 anställda medräknade för åren 2005, 2007 och 2009. Bortses de mindre företagen har för dessa år företagssektorns andel minskat i jämförelse med tidigare år.

Vid sidan av företagssektorn utgör universitets- och högskolesektorn en stor utförare av FoU i Sverige. I universitets- och högskolesektorn utfördes FoU för 28 miljarder 2009, vilket motsvarar 25 procent av de totala FoU-utgifterna. Universitets- och högskolesektorns andel av de totala utgifterna har varierat mellan 20–25 procent under perioden 1997–2009.

Tillsammans utför företagssektorn och universitets- och högskolesektorn en väldigt stor del av Sveriges FoU-verksamhet, 95 procent 2009. Inom företagssektorn utförs en stor del av FoU-verksamheten av stora koncerner. Inom universitets- och högskolesektorn utförs huvuddelen av FoU-verksamheten av de tio största universiteterna och tekniska högskolorna.

De statliga myndigheterna utförde FoU för 2,8 miljarder under 2009. Försvarsmyndigheterna stod för drygt hälften, 56 procent, och de civila myndigheterna för de resterande FoU-utgifterna. De statliga myndigheterna utgör här, tillsammans med landstingen och kommunerna offentlig sektor. Landstingen och kommunerna, som undersöktes första gången 2005, genomförde FoU-verksamhet för 2,1 miljarder 2009. Det bör dock påpekas att den FoU-verksamhet som finansierats av s.k. ALF-medel⁴ inom landstingen då är borträknade. Istället ingår dessa medel som en intäkt i universitets- och högskolesektorns redovisning. SCB har valt att exkludera ALF-medlen från landstingen vid sammanställningar av de totala utgifterna för Sverige för att undvika dubbelräkning, se vidare i avsnittet *Fakta om statistiken*. Detta är i linje med rekommendationerna i Frascatimanualen.

⁴ ALF står för *Avtal om läkarutbildning och forskning*. Det är ett avtal om ersättning från staten som ska täcka de merkostnader som klinisk grundutbildning och forskning medför i landstingen. Se vidare avsnittet *Fakta om statistiken*.

FoU-utgifter i Sverige fördelat per sektor 1997–2009, 2009 års prisnivå, mnkr

År	Företag*	Universitet och högskolor	Statliga myndigheter**	Landsting och kommuner	Privata icke-vinstdrivande sektorn	Totalt
1997	60 893	17 540	2 880	81 313
1999	68 174	20 329	3 048	91 550
2001	86 620	21 919	3 176	111 716
2003	80 282	23 500	3 514	..	421	107 716
2005	79 052	23 880	3 406	1 881	337	108 555
2007	81 224	24 768	3 470	2 113	188	111 763
2009	78 630	28 046	2 816	2 144	84	111 720

* Undersökningen av FoU inom företagssektorn har utökats vid två tillfällen (2001 och 2005) vilket påverkar jämförbarheten över tid, se delavsnitt *Tidsseriebrott för FoU i företag*.

** Svaren i 2003 års undersökning från en stor försvarsmyndighet har inte varit konsistenta mellan åren, vilket medfört att förändringar i utgiftsbilden blir osäkra.

FoU i ett internationellt perspektiv

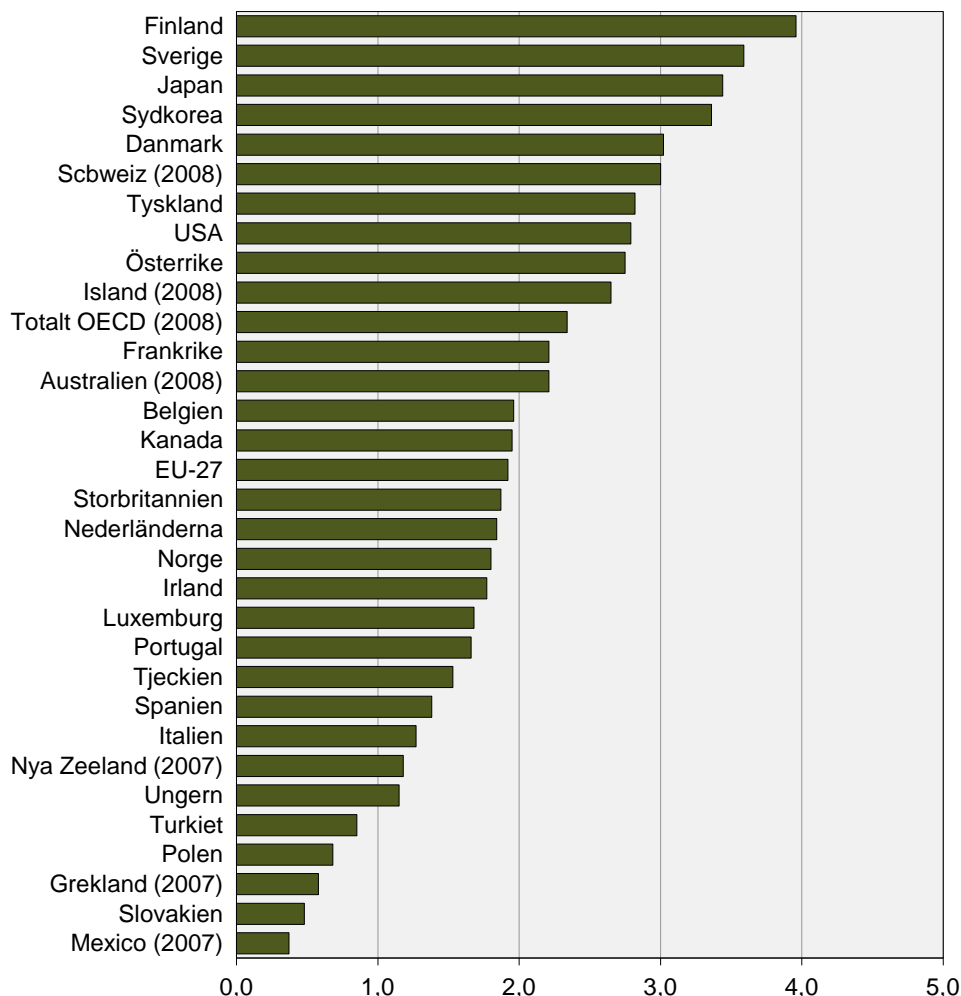
I detta avsnitt presenteras jämförelser mellan olika länders satsningar på FoU. Undersökningarna i respektive land har genomförts och sammanställts utefter samma internationella anvisningar som beskrivs i Frascatimanualen. Vissa skillnader i FoU-undersökningarna mellan länder förekommer dock varvid viss försiktighet bör tas vid internationella jämförelser av FoU-verksamhet. Det finns även många faktorer som påverkar omfattning och inriktning av FoU-verksamheten i respektive land. Ofta används mått såsom utgifter för FoU i relation till BNP och antalet FoU-årsverken i relation till storleken på arbetskraften för att på så sätt förbättra jämförbarheten genom att ta hänsyn till storleken på landets ekonomi eller befolkning.

Stora FoU-utgifter i relation till BNP

I ett internationellt perspektiv satsar Sverige stora resurser på FoU i förhållande till ekonomins storlek. Sveriges FoU-utgifter uppgick i relation till BNP till 3,59 procent 2009. Sverige har sedan länge uppnått EU:s Lissabon-agenda, en målsättning om att medlemsländernas totala FoU-satsningar ska uppgå till minst tre procent av BNP till år 2010. Finland, 3,96 procent FoU-utgifter i relation till BNP, uppvisade den högsta andelen bland länderna inom EU medan Sverige hade den näst högsta andelen. Förutom Finland och Sverige var det endast Danmark med 3,02 procent som nådde EU:s målsättning 2009 av EU:s medlemsländer. Snittet för EU-27 länderna var 1,92 procent.

Länder inom OECD som hade totala utgifter för FoU motsvarande över 3 procent av BNP var Japan (3,44 %), Sydkorea (3,36%) och Schweiz (3,00 %). Totalt inom OECD var andelen utgifter för FoU i relation till BNP 2,3 procent.

FoU-utgifter som andel av BNP inom OECD 2009, procent

Källa: SCB för Sverige och OECD (MSTI 2010:2 samt MSTI 2009:1) för övriga länder.

Israel, som inte var medlem i OECD 2009 (medlem sedan september 2010), hade en jämförelsevis mycket stor andel utgifter för FoU i relation till BNP. Andelen uppgick till 4,27 procent under 2009, vilket var högre än samtliga OECD-länder.

I de nordiska länderna satsas det mycket på FoU, vilket framgår då utgifterna relateras till respektive lands BNP. Förutom Finland och Sverige genomfördes mycket FoU i Island och Danmark. Norge var det land i nordnorden vars FoU-andel av BNP var lägre än genomsnittet inom OECD och EU27.

Inom de större industriländerna som USA, Storbritannien och Frankrike har andelen utgifter i relation till BNP inte förändrats nämnvärt under perioden 1997–2009. Det har det däremot gjort för tre asiatiska länder, Kina, Sydkorea och Japan, i vilket andelen FoU-utgifter i relation till BNP ökat mycket under åren.

Det är viktigt att vara medveten om att när ett lands utgifter för FoU relateras till BNP kan BNP-utvecklingen ha en stor inverkan. I ett land med en hög BNP-tillväxt måste utgifterna för FoU öka mer än i ett land med en låg BNP-tillväxt för att andelen FoU-utgifter ska förbli på samma nivå.

Utgifter för FoU som andel av BNP i internationell jämförelse vartannat år 1997–2009, procent

	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009
Danmark	1,92	2,18	2,39	2,58	2,46	2,58	3,02
Finland	2,70	3,17	3,32	3,44	3,48	3,47	3,96
Frankrike	2,19	2,16	2,20	2,17	2,10	2,07	2,21
Island	1,83	2,30	2,95	2,82	2,77	2,68	2,65
Israel	3,02	3,59	4,61	4,33	4,41	4,77	4,27
Italien	1,03	1,02	1,09	1,11	1,09	1,18	1,27
Japan	2,87	3,02	3,12	3,20	3,32	3,44	3,44
Kanada	1,66	1,80	2,09	2,04	2,05	1,91	1,95
Kina	0,64	0,76	0,95	1,13	1,34	1,44	1,54
Norge	1,63	1,64	1,59	1,71	1,52	1,65	1,80
Ryssland	1,04	1,00	1,18	1,28	1,07	1,12	1,24
Spanien	0,80	0,86	0,91	1,05	1,12	1,27	1,38
Storbritannien	1,77	1,82	1,79	1,75	1,73	1,78	1,87
Sverige	3,48	3,58	4,13	3,79	3,56	3,40	3,59
Sydkorea	2,48	2,17	2,47	2,49	2,79	3,21	3,36
Tjeckien	1,08	1,14	1,20	1,25	1,41	1,54	1,53
Tyskland	2,24	2,40	2,46	2,52	2,49	2,53	2,82
USA	2,58	2,64	2,72	2,61	2,57	2,67	2,79
Österrike	1,70	1,90	2,07	2,26	2,45	2,52	2,75
Total OECD	2,10	2,16	2,24	2,21	2,21	2,28	2,34
EU-27	1,66	1,72	1,75	1,76	1,74	1,77	1,92

Källa: SCB för Sverige och OECD (MSTI 2010:2 samt MSTI 2009:1) för övriga länder. Uppgifter för år 2009 är för Island, Japan, Kina, Sydkorea, USA och Total OECD 2008 års värden.

Stora FoU-utgifter i relation till befolkningen

Utgifterna för FoU i Sverige är stora även i förhållande till befolkningsmängden. Omräknat till köpkraftsjusterade amerikanska dollar (PPP\$) satsade Finland under 2009 mest i OECD fördelat per invånare och även här satsade Sverige näst mest. Här skiljer sig rangordningen mellan länderna inte nämnvärt jämfört med när FoU-utgifterna relateras till BNP. Andra OECD-länder som dels under 2009, dels historiskt sett satsat mycket på FoU i förhållande till sin befolkning är USA, Japan och Danmark.

Under perioden 1997–2009 har utgifterna för FoU per invånare ökat kraftigt i många länder. De länder där utgifterna ökat mest var Finland, Sydkorea, Österrike och Danmark. Sverige kommer först på en tiondeplats. Procentuellt har ökningen varit som störst bland de länder vars utgifter för FoU per invånare varit relativt låga i början av perioden, länder som Kina, Ryssland, Sydkorea och Spanien.

Utgifter för FoU per invånare i internationell jämförelse vartannat år 1997–2009, PPP\$

	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009
Danmark	486	586	703	784	815	973	1 138
Finland	567	749	880	950	1 068	1 256	1 397
Frankrike	477	510	585	594	623	691	744
Island	479	657	899	867	970	998	1 034
Israel	553	766	1 080	964	1 031	1 269	1 182
Italien	232	247	295	300	307	376	411
Japan	697	732	817	879	1 007	1 157	1 166
Kanada	406	487	612	636	719	731	739
Kina	12	16	24	35	54	77	90
Norge	455	488	590	656	721	906	1 003
Ryssland	67	59	87	119	127	187	235
Spanien	142	171	207	260	307	408	446
Storbritannien	396	442	494	521	566	636	657
Sverige	815	930	1 166	1 157	1 164	1 302	1 340
Sydkorea	362	339	449	502	636	841	903
Tjeckien	149	163	195	225	288	377	390
Tyskland	528	602	661	720	780	900	1 026
USA	779	879	975	996	1 091	1 236	1 306
Österrike	424	513	595	702	819	954	1 068
Total OECD	451	501	567	595	660	761	803
EU-27	315	354	404	431	467	545	599

Källa: SCB för Sverige och OECD (MSTI 2010:2 samt MSTI 2009:1) för övriga länder. Uppgifter för år 2009 är för Island, Japan, Kina, Sydkorea, USA och Total OECD 2008 års värden.

Relativt mycket FoU inom företagssektorn även internationellt

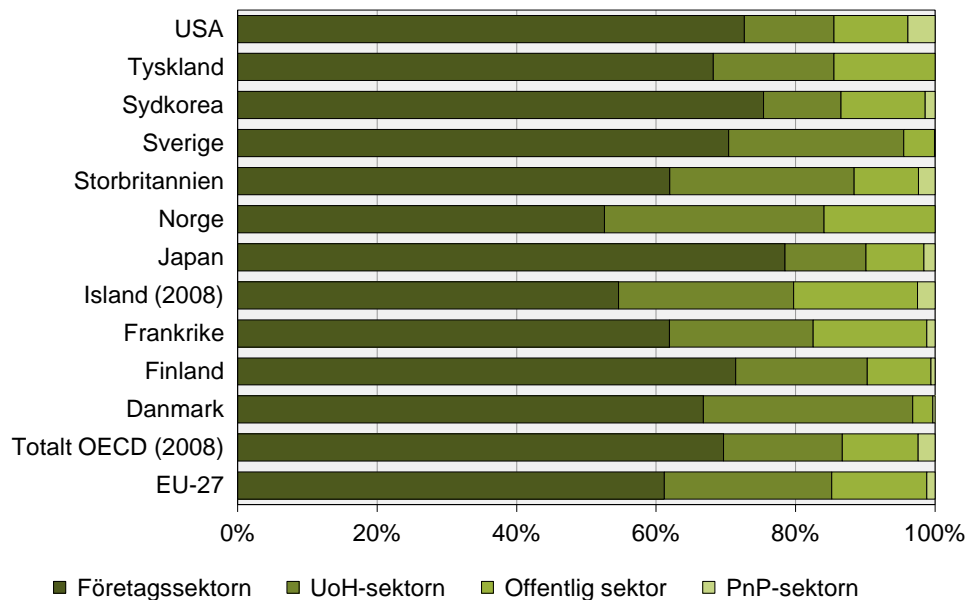
FoU-verksamheten i Sverige skiljer sig något från övriga länder genom att två sektorer dominerar, företagssektorn och universitets- och högskolesektorn. I internationell jämförelse är övriga sektors bidrag relativt låga. Offentlig sektor (statliga myndigheter samt kommuner och landsting) är en sektor där det utförs en liten andel FoU i jämförelse med andra länder.

I de flesta OECD-länderna genomför företagssektorn merparten av FoU-verksamheten. Genomsnittligt för länderna inom OECD svarade företagssektorn för nästan 70 procent av FoU-verksamheten under 2009. I EU-27 länderna var företagssektorns andel 61 procent. Företagssektorn i Sverige har sedan lång tid tillbaka dominerat och genomfört en stor del av FoU-verksamheten i förhållande till övriga sektorer. Företagssektorns andel av FoU-utgifterna var 70 procent under 2009. I och med att de finansiella företagen och företag med 10–49 anställda inkluderats i företagsundersökningen har FoU-statistiken blivit mer jämförbar med andra länder som sedan tidigare inkluderar företagen med 10–49 anställda. I dag inkluderar även många länder företag med 0–9 anställda, vilket inte sker i Sverige.

Diagrammet nedan visar på skillnaderna mellan olika länders FoU-utgifter fördelade på olika samhällssektorer. I jämförelse med dessa länder liknar strukturen i Sverige i flera avseenden Finland. I båda länderna genomför företagssektorn en betydande andel av FoU-verksamheten, över 70 procent, och universitets- och högskolesektorn utgör en mycket stor del, 19 procent i Finland och 25 procent i Sverige. Resterande andel av FoU-utgifterna här- rör från offentlig sektor (5–8 procent). Bland de nordiska länderna särskiljer

sig Norge med en relativt liten andel FoU-utgifter i företagssektorn, medan övriga sektorer, universitets- och högskolesektorn samt offentlig sektor, istället står för en större andel.

Andel Utgifter för FoU inom olika sektorer i internationell jämförelse 2009, procent

Källa: SCB för Sverige och OECD (MSTI 2010:2) för övriga länder.

Den privata icke-vinstdrivande sektorns andel av de totala FoU-utgifterna varierar mycket mellan länderna inom OECD. USA var ett av de länder där sektorns andel var förhållandevis stor, 3,9 procent. Det var dock inte den högsta andelen inom OECD, då den privata icke-vinstdrivande sektorn stod för 10,6 procent i Portugal år 2009. I många andra länder, inklusive Sverige, bidrar den privata icke-vinstdrivande sektorn med en mycket liten del av de totala FoU-utgifterna.

Tidsseriebrott inom FoU-statistiken för perioden 1997–2009

I detta avsnitt görs en beskrivning av de tidsseriebrott som skett inom FoU-statistiken avseende åren 1997–2009. Redovisningen sker sektorsvis och omfattar tidsseriebrotten för företagssektorn, universitets- och högskolesektorn samt den offentliga sektorn. Den privat icke-vinstdrivande sektorn ingår inte i sektorn då resultaten inte är jämförbara över tid. Detta beror på att enheterna som ingår i sektorn är svåra avgränsa inom en lämplig rampopulation, vilket också försvårar användningen av traditionella urvalsmetoder. Under åren har olika urvalskriterier använts, med varierande kvalitet.

De olika delavsnitten inleds med en beskrivning av hur den senast publicerade undersökningen (avseende referensår 2009) genomfördes. Sedan görs en genomgång av förändringar i täckning, metodologi samt variabler. Delavsnitten avslutas med en kortfattad resultatredovisning för perioden 1997–2009 med kommentarer.

I beskrivningarna över variabelförändringar under perioden används nedanstående beteckningar:

- **Tillkom:** Innebär att en variabel tillkom jämfört med föregående undersökning.
- **Borttaget:** Innebär att en variabel försvann eller att delar av en variabel togs bort jämfört med föregående undersökning.
- **Generellt:** Innebär exempelvis att variabelnamn ändras.
- **Förändring:** Innebär exempelvis att en delmängd som tidigare redovisats under en post nu redovisas under en annan.

Tidsseriebrott för FoU i företag

SCB har sedan mitten av 1960-talet genomfört enkätundersökningar avseende teknisk och naturvetenskaplig forskning och utveckling (FoU) inom företagssektorn. Undersökningarna genomförs vartannat år och publicerades i statistiska meddelanden, UF 14. Statistiken över FoU inom företagssektorn har successivt utökats med tjänsteföretagen, byggnadsföretagen samt med företag inom energiförsörjning. Fr.o.m. år 2001 omfattar undersökningen även företag som bedriver finansiell verksamhet. I och med denna utökning ingår samtliga företag i samtliga branscher i undersökningen. År 2005 utökades undersökningen till att också omfatta företag med 10–49 anställda. Till och med år 1991 undersöktes endast teknisk och naturvetenskaplig FoU-verksamhet inom företagssektorn. Det är först med årgång 1993 som undersökningen omfattar även samhällsvetenskaplig och humanistisk FoU.

Så gjordes undersökningen 2009

Statistiken omfattar företag inom samtliga branscher (se förteckningen över näringsgrenar i Bilaga 1) från 10 anställda och uppåt samt alla industriforskningsinstitut⁵. Uppgifterna avser endast den svenska verksamheten. FoU som bedrivs i utländska koncernbolag ingår ej.

Undersökningen belyser de ekonomiska och personella resursinsatserna för FoU i företagssektorn. Beträffande de personella resurserna görs indelningar på personer och årsverken fördelat på yrke, kön, forskarutbildade samt regionalt. När det gäller de ekonomiska insatserna för FoU görs fördelningar av resurserna på kostnadsslag, finansieringskällor, produktgrupper, syfte och regionalt. Den av företaget utlagda FoU-verksamheten redovisas av de ekonomiska transaktioner som uppdrag och understöd till FoU genererar.

Egen och utlagd FoU

En viktig distinktion av FoU-verksamheten görs mellan egen och utlagd FoU.

Egen FoU: Företagen har bedrivit FoU-verksamheten i Sverige med företagets egen personal eller av konsulter i FoU-projekt som letts av företaget och där företagets personal arbetat tillsammans med konsulterna, oavsett om resultatet har avsett företagets egna produkter/tjänster eller gjorts på beställning från andra företag. Med företaget avses den juridiska enheten eller bokslutsenheten, inte koncernen om företaget är en del av en koncern.

Utlagd FoU: Företaget har betalat andra som utfört verksamhet (i Sverige eller utlandet). Det kan vara till andra företag (även inom koncernen), till universitet och högskolor, branschforskningsinstitut etc. Vanligen handlar det om uppdrag men ibland förekommer även rena bidrag/understöd.

Företagens egen FoU-verksamhet summeras ihop till företagssektorns totala satsningar under året. Den utlagda FoU-verksamheten mäter enbart flödena av FoU mellan organisationer. När ett företag lägger ut ett FoU-uppdrag på ett annat företag redovisar det mottagande företaget dessa medel som egen FoU (FoU som utförts med egen personal). Samma sak

⁵ Vissa industriforskningsinstitut har färre än 10 anställda och dessa ingår i undersökningen.

gäller om ett företag finansierar FoU-projekt vid ett universitet. Det fångas upp i SCB:s universitets- och högskoleundersökning.

Om ett företag däremot lägger ut ett FoU-uppdrag till ett annat företag i utlandet fångas den FoU-verksamheten bara upp som utlagd FoU och inte som egen FoU, SCB mäter enbart den FoU som utförts i Sverige. Det är alltså den som utför FoU-verksamheten som rapporterar "egen FoU" oavsett vem som betalar för den eller vem som avser att använda resultaten.

Juridisk form

I redovisningen ingår aktiebolag, ekonomiska föreningar, handels- och kommanditbolag, statliga affärsverk samt vissa stiftelser.

Redovisningsperiod

Uppgifterna avser kalenderåret 2009.

Undersökningsenhet

Undersökningsenheten i FoU-statistiken utgörs av företaget, det vill säga den juridiska enheten eller bokslutsenheten. Koncernen är i många sammanhang en lämpligare analysenhet, men medför samtidigt en ökad branschblandning.

Företagssektorn enligt Frascatimanualen

Enligt de internationella anvisningarna (OECD:s Frascatimanual) omfattar företagssektorn:

- alla företag, organisationer och institutioner vars huvudsakliga verksamhet är produktion av varor och tjänster för allmän försäljning till ett pris som är avsett att åtminstone täcka produktionskostnaderna.
- privata icke-vinstdrivande institutioner som i huvudsak betjänar ovan nämnda enheter.

Svarsfrekvens och justeringar vid bortfall

Som objektbortfall räknas uppgiftslämnare (=företag) som medtagits i undersökningen men som ej inkommit med ifylld blankett. I undersökningen avseende 2009 ingår sammanlagt 7 619 företag. Andelen inkomna blanketter uppgår till drygt 90 procent eller 6 871 stycken, resterande är objektbortfall.

Bortfallskompensation har utförts genom så kallad rak uppräknig. Det innebär att man antar att bortfallsföretagen har samma egenskaper som de svarande. Användningen av rak uppräknig för bortfallskompensation bygger på antagandet att bortfallet kan betraktas som helt slumpmässigt. Om så inte är fallet finns risk för att skattningarna kommer att innehålla skevheter vilket i sin tur bland annat medför att konfidensintervallens säkerhet minskar

Täckning (förändringar i population och urval)

Under perioden 1997 till 2009 har täckningen vad avser den undersökta populationen och även urvalsdragningen förändrats. Detta avsnitt beskriver de förändringar som skett mellan undersökningsomgångarna.

1997

Urvalsramen bestod tidigare av företag som i undersökningen av företagens ekonomi (FEK) uppgivit att man haft utgifter för FoU året före eller två år före undersökningsåret. År 1997 ingick för första gången också de

företag som inte besvarat frågan om FoU-kostnader i urvalsramen. Dessa företag stod för mindre än 0,5 procent av de totala FoU-utgifterna.

Alla företag med FoU-kostnader under 5 miljoner kr ingick år 1995 i den del av populationen där ett urval av enheterna undersöktes. År 1997 ingick de företag som uppgav FoU-kostnader under 5 miljoner men hade 200 eller fler anställda i den del som totalundersöktes.

1999

Inga förändringar i population eller urval jämfört med föregående undersökning.

2001

Uppgiftslämnarskyldighet infördes. Andelen företag som inte svarade på enkäten minskade från 18 procent 1999 till 7 procent 2001. Populationen utökades med företag i den finansiella sektorn. Antalet årsverken för FoU i denna sektor uppgick år 2001 till 642 och FoU-utgifterna till 828 miljoner kr dvs. något mer än en procent av all FoU inom företagssektorn. Det är svårt att bedöma om införandet av uppgiftslämnarplikt hade någon inverkan på de inrapporterade uppgifterna totalt sett.

2003

Inga förändringar jämfört med 2001.

2005

På grund av EU-krav utökades populationen med företag med 10–49 anställda. I undersökningen av företagets ekonomi (FEK), som endast omfattade företag med 50 anställda eller fler togs frågan om FoU-kostnader bort från och med år 2004. Av dessa bägge skäl upphörde man att använda finansstatistiken som hjälpinformation i populationskartläggningen. Urvalet drogs istället direkt ur Företagsregistret (aktualitet november 2005). Populationen bestod av företag med minst 10 anställda och industriforskningsinstitut oberoende av storlek. Företag som år 2003 rapporterat minst 5 miljoner kr togs med om de fortfarande var aktiva år 2005 (i november). Förändringen innebar en minskad risk för undertäckning eftersom 1–2 år gamla uppgifter (från finansstatistiken) ersattes av uppgifter från november undersökningsåret. Antalet företag i urvalet blev betydligt större än tidigare och för att förenkla insamlingsarbetet gjordes det i två steg. Strax efter årsskiftet 2005/2006 fick samtliga företag i urvalet en fråga om de under år 2005 haft utgifter för FoU. De som svarade nej undersöktes inte vidare medan övriga (dvs. de som svarat ja eller inte svarat alls) fick en av de två enkäter som liksom tidigare användes för uppgiftsinsamlingen. För att avgöra vilken av de två enkäterna ett visst företag skulle få använda man tidigare uppgiften från finansstatistiken om storleken på FoU-kostnaderna. År 2005 användes i stället uppgift om bransch och storlek för detta ändamål. Enkäten förändrades genom att ordningsföljden på frågorna ändrades och betydligt mer av anvisningarna fördes i på blanketten. I företag med 10–49 anställda utfördes 6 272 FoU-årsverken och FoU-utgifterna uppgick till 6 330 miljoner kr.

Från och med 2005 förekom frågan om investeringar på bägge blanketterna efter att tidigare endast funnits på den mer omfattande blanketten. År 2005 uppgick investeringsutgifterna för de företag som fick den mindre blanketten totalt till 267 miljoner kr varav 115 miljoner för företag med 50 anställda eller mer.

2007

Inga förändringar jämfört med 2005.

2009

Urvalet har dragits enligt SNI 2007. I övrigt inga förändringar jämfört med 2007.

Metodologi

Under 2001 infördes uppgiftslämnarplikt på undersökningen, vilket fick till följd att andelen företag som inte svarade minskade från 18 procent 1999 till 7 procent 2001.

Från och med 2005 har ett större urval av företag behövt dras i undersökningen för att erhålla samma säkerhet i skattningarna av undersökningsresultaten som tidigare. Anledningen till detta är att FoU-statistiken inte längre har tillgång till uppgifter om vilka företag som satsar på FoU genom undersökningen av företagens ekonomi (FEK) samt den utökning av populationen som skedde genom att även företag med 10–49 anställda inkluderades i undersökningen. Antalet företag i urvalet blev betydligt större än tidigare och för att förenkla insamlingsarbetet gjordes det i två steg. I det första steget fick samtliga 7 000 företag en fråga om man tidigare haft utgifter för FoU. Ungefär 4 000 företag svarade nej och behövde inte undersökas vidare.

Utöver de nämnda metodologiförändringarna infördes för företagen som ingick i undersökningen FoU i företag avseende år 2005 möjligheten att lämna svar via Internet. Inga undersökningar har genomförts för att utreda eventuella effekter av införandet av denna möjlighet.

Förändringar avseende branschindelningar

I statistiken över företagens satsningar på forskning och utveckling finns det två orsaker till förändringar i den branschupplade redovisningen. För det första förändras branschindelningar då Svensk Näringsgrensindelning (SNI) ändras, vilket senast skedde år 2009 (dessförinnan 2002) i och med införandet av SNI 2007. I och med SNI övergången har SCB publicerat 2007 års data både enligt SNI 2002 och SNI 2007 i Sveriges statistiska databaser. För det andra måste SCB av sekretesskäl ibland slå ihop branscher då det finns risk för röjande av enskilda företags uppgifter. Detta p.g.a. att dessa uppgifter kan stå för en stor del av de totala i en viss bransch. Utöver sammanslagningar av branscher publicerar SCB inte vissa uppgifter för att undvika röjande av uppgifter för enskilda företag.

Huvudsakliga förändringar av branschindelningar under 1997 till 2009

Detta avsnitt belyser de förändringar som skett genom åren med avseende på branschindelningar. Läsaren uppmärksammas på att sammanställningen över branschindelningar är baserad på indelningen för perioden 1997–2007 i Sveriges statistiska databaser på SCB:s webbplats. I och med SNI omläggningen finns inga branschbyten mellan 2007 och 2009.

Förändringar avseende branschredovisning för perioden 1997–2007

Bransch, SNI 2002	Förändring över tid
A+B Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske	Ingen förändring
A Jordbruk, jakt och skogsbruk	Ingen förändring
10-14 Gruvor och mineralutvinningsind	Ingen förändring
15+16 Livsmedels-, dryckesvaru-, o tobaksind	Ingen förändring
17-19 Textil-, beklädnads-, läder- o lädervaruind	Ingen förändring
20 Industri för trä o varor av trä, kork, rotting, ej möbler	Ingen förändring
21 Massa-, pappers- och pappersvaruindustri	Ingen förändring
22 Förlag; grafisk och annan reproduktionsindustri	Går in i 22+36+37 år 2001
22+36+37 Grafisk industri och övrig tillverkningsindustri	Ny fr.o.m. 2003
23+24 exkl.24.42 petrol. prod och kemisk industri exkl. läkemedelsindustri	Ingen förändring
24.42 Läkemedelsindustri	Ingen förändring
25 Gummi- och plastvaruindustri	Ingen förändring
26 Jord- och stenvaruindustri	Ingen förändring
27 Stål- och metallverk	Ingen förändring
28 Industri för metallvaror utom maskiner och apparater	Går in i 28-33 år 2007
28-33 Metallvaruindustri, maskinindustri samt industri för el- och optikprodukter	Bildas år 2007
29 Maskinindustri som ej ingår i annan underavd	Går in i 28-33 år 2007
30+31 Industri för kontorsmaskiner och datorer samt annan elektroindustri	Går in i 30-33 år 2003 Går in i 28-33 år 2007
30-33 Industri för el- och optikprodukter	Bildas år 2003 Går in i 28-33 år 2007
30 Industri för kontorsmaskiner och datorer	Går in i 30-31 år 1999 Går in i 28-33 år 2007
31 Annan elektroindustri	Går in i 30-31 år 1999 Går in i 28-33 år 2007
32 Teleproduktindustri	Går in i 30-33 år 2003 Går in i 28-33 år 2007
33 Industri för precisions-, medicinska och optiska instrument; ur	Går in i 30-33 år 2003 Går in i 28-33 år 2007
34+35 Transportmedelsindustri	Ingen förändring
36+37 Övrig tillverkningsindustri	Går in i 22+36-37 år 2001
E+F El-, gas-, värme- och vattenverk och byggindustri	Ingen förändring
G Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushållsartiklar	Ingen förändring
50-52+55 Parti- och detaljhandel m.m. samt hotell- och restaurangverksamhet	Ingen förändring

(forts.)

Bransch, SNI 2002	Förändring över tid
60-63 Transport- och magasineringsföretag; resebyråer, speditörer	Går in i 60-63+70 år 2003 då SNI70 tillkommer som redovisad bransch
60-63+70 Transport och magasinering, fastighetstjänster	Går in i 60-63+70+71 år 2007 p.g.a. att SNI 71 tillkommer som redovisad bransch
60-63+70-71 Transport och magasinering; fastighetstjänster, resebyråer, speditörer, uthyrningsfirmor	Bildas 2007 då SNI71 tillkommer som redovisad bransch
64+72 Post- och telekommunikationsföretag samt datakonsulter o dataservicebyråer	Ingen förändring
64 Post- och telekommunikationsföretag	Går in i 64+72 år 1999
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Undersöks från och med 2001
72 Datakonsulter och dataservicebyråer	Går in i 64+72 år 1999
73 Forsknings- och utvecklings-(FoU) institutioner	Ingen förändring
IFI industriforskningsinstitut	Fram t.o.m. 2007 en delmängd av SNI 73+74. Variabeln IFI industriforskningsinstitut skapas från 2007 som en särredovisning av vissa företag inom SNI73 och 74
74 Andra företagsservicefirmor	Fr.o.m. år 1999 redovisas SNI74 totalt utan delmängder
74.2 Arkitektkontor, tekniska konsultbyråer o d	Försvinner 1999 och går in i 74 och redovisas därmed inte separat
74exkl74.2 Andra företagsservicefirmor exkl. arkitektkontor o.d.	Försvinner år 1999 när SNI74 endast redovisas som en total utan delmängder
L-O Civila myndigheter och försvaret; utbildningsväsendet; enheter för hälso- och sjukvård, socialtjänst; veterinärer; enheter för andra samhällsliga och personliga tjänster	Ingen förändring
M-O Utbildning och forskning, vård och omsorg, intresseorganisationer och religiösa samfund, rekreation, kultur, sport, andra servicef.	Ingen förändring

Variabler

Detta avsnitt ger en översiktlig bild av variabelförändringar mellan åren 1997 till 2009. Avsnittet beskriver även andra generella förändringar i enkäterna genom åren, såsom exempelvis hoppinstruktioner och förändrade anvisningar. För en mer fullständig beskrivning, se Bilaga 2.

Under perioden 1997 till 2009 har två blanketter använts. En mer omfattande och en något enklare.

Vilken av blanketterna ett företag fick bestämdes under perioden 1997–2003 av företagets svar i undersökningen Företagens ekonomi. Om utgifterna för FoU (egen/och eller utlagd) uppgick till 5 miljoner kronor eller mer så fick detta företag den mer omfattande blanketten, övriga fick den något enklare.

Från och med undersökningen avseende år 2005 undersöks även företag med mellan 10 och 49 anställda. Då undersökningen Företagens ekonomi från och med detta referensår inte innehåller variabeln FoU så används från och med detta år en kombination av bransch (SNI 2002), storlek och föregående års svar för att bestämma val av blankettyper.

År 2002 gjordes en extra undersökning riktad till några FoU-intensiva branscher. Då användes en ytterligare förenklad blankett. År 2000 gjordes en undersökning av FoU inom företag med färre än 50 anställda, då användes en speciellt framtagen blankett.

Beskrivning av huvudsakliga variabelförändringar under perioden 1997–2009

I inledningen till avsnittet *Tidsseriebrott inom FoU-statistiken för perioden 1997–2009* återfinns en ruta som närmare beskriver innebörden i beteckningarna *Tillkom*, *Borttaget* och *Förändring* som används i beskrivningen nedan.

1997 till 1999

Tillkom:

- Variabeln "Har företaget haft kostnader för FoU-verksamhet med egen personal under räkenskapsåret?"
- Variabeln finansieringskällor blev mer finfördelad. Blankett 811 innehöll en något mer finfördelad uppdelning (28 grupper jämfört med 22). Jämfört med föregående undersökning skedde en uppdelning av EU-medel i två delar, ramprogram och övriga medel.
- Variabeln "Har ni tillgång till Internet så att Ni kan lämna statistiska data på elektronisk väg?
Om ja, skulle Ni föredra att svara på elektronisk väg?"
- Variabeln "Hur lång tid behövde ni ungefär för att fylla i blanketten?"

1999 till 2001**Tillkom:**

- Variablerna personer för FoU, årsverken för FoU, därav forskning respektive utveckling samt prognos för FoU fördelas från och med 2001 på kvinnor respektive män.
- Variabeln finansieringskällor förändrades jämfört med föregående undersökning genom att "Forskningsråd och statliga fonder" ändrades till "Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder". FORMAS tillkom som separat källa medan Byggforskningsrådet togs bort. Källan "NUTEK, ITPS, VINNOVA och Energimyndigheten" ersatte "NUTEK".
- Variabeln Extern/stödjande FoU-verksamhet förändrades genom att FORMAS tillkom som separat mottagare medan Byggforskningsrådet togs bort. Mottagaren "NUTEK, ITPS, VINNOVA och Energimyndigheten" ersatte "NUTEK". Jämfört med föregående undersökning ändrades "Övriga forskningsråd och fonder" till "Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder".

2001 till 2003**Borttaget:**

- Variabeln prognos för årsverken minskades till att endast fråga om nästföljande år istället för de två nästföljande åren.
- Variabeln driftkostnader för FoU ändrades genom att prognos endast efterfrågas för ett år.
- Variabeln finansieringskällor förändrades genom att antalet källor jämfört med 2001 minskades till 17 från 29.
- Variabeln extern/stödjande FoU-verksamhet förändrades genom att färre typer av mottagare inkluderades som variabler, 15 stycken att jämföra med 22 år 2001.

Tillkom och borttaget:

- Variabeln forskningsdisciplin utökades. Tvärvetenskap tillkom. I fördelningen av teknikvetenskap togs "Samhällsbyggnadsteknik och arkitektur" samt "Övrig teknik" bort. Redovisningen avsåg från och med 2003 både forskning och utveckling.

Tillkom:

- Variabeln FoU-utgifter, driftkostnader förändrades. Konsultarvoden är inte längre en däravpost till "Övriga driftkostnader". "Därav driftkostnader för forskning" och "Budgeterade/uppskattade driftkostnader för år t+1" tillkom år 2003.

2003 till 2005**Borttaget:**

- Variabeln utgifter för FoU som utförts av andra förändrades, något färre alternativ än 2003. Ingen uppdelning på Uppdrag och Understöd.
- Avsnittet om syfte omfattade enbart de 6 primära syftena från 2003.
- Variabeln antal FoU-årsverken fördelade på utbildningsnivå förändrades genom att uppdelningen på forskning resp. utveckling slopades.

Tillkom:

- Avsnittet om biovetenskap och bioteknik tillkom.
- Avsnittet om utgifter/årsverken för egen FoU fördelad på län delades 2005 i två olika delar där utgifter efterfrågades separat från årsverken. Vidare tillkom regional fördelning av personer år 2005 från att tidigare endast ha efterfrågat årsverken för FoU. (De län där företaget enligt Företagsregistret hade verksamhet förtrycktes på blanketten.)
- Variabeln antal FoU-årsverken fördelade på yrke var ny för år 2005.
- Variabeln regional fördelning av personal och årsverken för FoU förändrades genom att frågorna om antal personer och antal årsverken utförda av forskare tillkom 2005. (De län där företaget enligt Företagsregistret hade verksamhet förtrycktes på blanketten.)
- Variabeln prognos av egen utförd FoU för år t+1 utökades genom att prognosen av årsverken utförda av forskare tillkom 2005 (fr.o.m. samlades prognoserna 2005 i en egen fråga).

2005 till 2007**Förändring:**

- Variabeln finansiering av egen FoU ändrades så att branschforskningsinstitut som 2005 skulle redovisas tillsammans med branschorganisationer 2007 redovisades i gruppen "Andra företag i Sverige".
- Variabeln syfte ändrades genom att uppdelningen var densamma som 2005 men relativ fördelning i stället för absoluta tal.

Tillkom:

- Variabeln utgifter för egen FoU fördelade på produktgrupper ändrades genom att år 2007 redovisade även företag som fick den mindre omfattande enkäten (810) investeringar uppdelade på produktgrupper.
- Variabeln antal personer i FoU-verksamhet med forskarexamen.

Borttaget:

- Variablerna antal personer fördelade på utbildningsnivå och FoU-årsverken fördelade på utbildningsnivå med uppdelning på forskarutbildning, eftergymnasial utbildning, gymnasial utbildning och förgymnasial utbildning.

2007 till 2009**Förändring:**

Företagen fördelade sina utgifter enligt SPIN 2007 i och med användning av SNI 2007. I övrigt inga förändringar.

Större revideringar av statistiken

Efter en revidering av utgifterna för egen och utlagd FoU uppgår utgifterna för egen FoU år 2005 till 72 miljarder kronor, att jämföra med de tidigare presenterade utgifterna på 77 miljarder kronor. Företagssektorns utlagda FoU har reviderats upp avseende 2005 från drygt 20 miljarder kronor till 24 miljarder kronor. Orsaken till detta är i efterhand korrigerade uppgifter av uppgiftslämnare.

Efter en revidering av utgifterna för egen FoU, FoU-personal och utlagd FoU uppgår utgifterna för egen FoU år 2007 till 77 miljarder kronor, att jämföra med de tidigare presenterade utgifterna på 81 miljarder kronor. Antalet personer i FoU-verksamhet år 2007 har korrigerats till 61 897, att jämföra med tidigare publicerade resultat på 64 191. Antalet FoU-årsverken år 2007 har korrigerats till 53 558, att jämföra med tidigare publicerade resultat på 55 948. Företagssektorns utlagda FoU har reviderats upp avseende 2005 från 33 miljarder kronor till 32 miljarder kronor. Orsaken till detta är i efterhand korrigerade uppgifter av uppgiftslämnare.

FoU-verksamheten under perioden 1997–2009 inom företagssektorn med kommentarer till statistiken

Detta avsnitt belyser företagets satsningar på FoU under perioden 1997 till 2009. De satsningar som belyses är utgifter för FoU, egen och utlagd, samt årsverken för FoU. Syftet med avsnittet är att belysa de populationsförändringar som medfört nivåförändringar i FoU-statistiken för företagssektorn.

Populationen utökades 2001 med företag inom den finansiella sektorn. Antalet årsverken för FoU i denna sektor liksom FoU-utgifterna motsvarar totalt sett omkring 1 procent av all FoU inom företagssektorn.

Som en följd av EU-krav på statistiken utökades populationen under 2005 till att även inkludera företag med 10–49 anställda. I och med att de flesta andra länder undersöker även små företag var Sveriges FoU i ett internationellt perspektiv tidigare underskattad. Företag med 10–49 anställda stod under 2005 för 9 procent av hela företagssektorns utgifter för egen FoU och 11 procent av företagets årsverken för egen FoU.

FoU-utgifter inom företagssektorn under perioden 1997–2009 med uppdelning på delpopulationer, Mnkr, fasta priser (2009 års prisnivå)

År	Företag med 50 anst. eller fler exkl. finansiella företag	Företag med 10–49 anst. exkl. finansiella företag med 10–49 anst.	Finansiella företag med 10–49 anställda	Finansiella företag med 50 anställda eller fler	Totalt företagssektorn
1997	60 893				60 893
1999	68 174				68 174
2001	85 666			955	86 620
2003	79 442			840	80 282
2005	71 613	6 346	633	460	79 052
2007	74 937	5 447	146	694	81 224
2009	72 969	5 035	45	581	78 630

Not: Finansiella företag är företag verksamma inom SNI 64–66 (kreditinstitut och försäkringsbolag).

Årsverken för FoU inom företagssektorn under perioden 1997–2009 med uppdelning på delpopulationer

År	Företag med 50 anst. eller fler exkl. finansiella företag	10–49 anst. exkl. finansiella företag med 10–49 anst.	Finansiella företag med 10–49 anställda	Finansiella företag med 50 anställda eller fler	Totalt företagssektorn
1997	43 881				43 881
1999	44 171				44 171
2001	48 791			642	49 433
2003	47 481			632	48 113
2005	49 648	5 768	504	186	56 106
2007	47 920	5 214	99	325	53 558
2009	49 252	4871	33	129	54 285

Not: Finansiella företag är företag verksamma inom SNI 64–66 (kreditinstitut och försäkringsbolag).

Tidsseriebrott för FoU i universitet och högskolor

Statistiken över FoU inom universitets- och högskolesektorn har successivt byggts ut sedan början av 1980-talet. Syftet med undersökningen är att ge kvantitativa data om insatta personella och ekonomiska resurser i forsknings- och utvecklingsverksamheten vid universitet och högskolor.

Tidsserier över intäkter för FoU finns från och med 1981/82, men bör användas med största försiktighet. Förändringar över tiden har skett i flera avseenden. Från och med år 1995 är dock jämförbarheten god. Jämförbarheten när det gäller årsverken för FoU är god mellan 1993/94 års och 2003 års undersökning. From 2005 undersöks årsverken via en urvalsundersökning av individer anställda på universitet och högskolor. Detta gör att resultaten från 2005 års undersökning inte är jämförbar med undersökningar från tidigare år. Undersökningarna 2005, 2006, 2007 och 2009 har god jämförbarhet.

Så gjordes undersökningen 2009

Undersökningen av universitet och högskolor delas upp i två separata undersökningar: *Årsverken för FoU* och *Intäkter för FoU*. Årsverken för FoU är en enkätundersökning riktad till ett urval av anställda vid universitet och högskolor avseende den tid personalen ägnar åt FoU-verksamhet. Intäkter för FoU är en undersökning avseende ekonomiska uppgifter till universitet och högskolor.

Årsverken för FoU

Årsverken för FoU är en enkätundersökning till ett urval av anställda vid universitet och högskolor. Enkäterna innehåller förtryckta uppgifter om högskola och institutionstillhörighet från registret över högskolans personal, vilka det fanns möjlighet att ändra om uppgifterna var felaktiga. Uppgiftslämnaren kompletterade med uppgifter om genomsnittlig arbetad tid per vecka samt arbetstidens fördelning på forskning och utvecklingsverksamhet, ansöka om forskningsmedel, undervisning på grundutbildningsnivå (som lärare), undervisning på forskarutbildningsnivå (som lärare), utbildning/kurser inom den egna forskarutbildningen, administration vid sidan av egen forskning/undervisning, expert- och förtroendeuppdrag inom ramen för anställningen/befattningen samt annan verksamhet. Personer som arbetar vid universitet och högskolor men som ej är anställda har inte ingått i undersökningen.

Undersökningspopulationen utgjordes av anställda inom högskolan i oktober 2009 enligt registret över högskolans personal. Därefter har de enheter vid lärosätena där ingen FoU-verksamhet bedrivs rensats bort efter en förfrågan till lärosätena. Registret rensas även från vissa tjänstekategorier som inte ägnar sig åt FoU, som bibliotekspersonal och central förvaltning.

Intäkter för FoU

Uppgifterna om intäkter för FoU hämtas in via elektroniska enkäter till universitet och högskolor. En enkät sändes till varje lärosäte. De lärosäten som är uppdelade på fakulteter lämnar ett svar för varje fakultet. I svaren redovisas intäkter för forskning och forskarutbildning (alltså inte FoU) med uppdelning på ämne och finansiär. Investeringsutgifter, avskrivningar och lokalkostnader redovisas per fakultet/lärosäte. De totala FoU-utgifterna beräknas genom att intäkter för FoU och investeringar för FoU adderas efter att ett antal beräkningssteg genomförts. Intäkter för FoU beräknas

genom att från intäkterna för forskning och forskarutbildning exkludera kostnaden för utbildningsmomentet inom forskarutbildningen samt avskrivningarna. Investeringar för FoU tas fram genom att exkludera kostnaden för utbildningsmomentet inom forskarutbildningen från investeringarna för forskning och forskarutbildning.

För en mer utförlig beskrivning, se rapporten *Om statistiken som beskriver forskningsfinansieringen inom högskolesektorn* som tagits fram av SCB tillsammans med Vetenskapsrådet och Högskoleverket.⁶

Täckning (förändringar i population och urval)

Under perioden 1997 till 2009 har täckningen i de båda delundersökningarna förändrats.

Årsverken för FoU

1997

Uppgifter saknas för Hälsohögskolan i Värmland samt vårdhögskolorna i Malmö och Uppsala. Vidare hade man ett relativt stort bortfall från delar av lärosätena, pga. en del organisatoriska förändringar.

1999

Antalet årsverken för forskning och utveckling ökade med 5 procent mellan 1997 och 1999. För vissa enskilda lärosäten noterades betydligt större ökning. Bland annat kan man notera att lärosäten som Karolinska institutet, Kungliga tekniska högskolan, Umeå universitet, Luleå tekniska universitet, Malmö högskola och Chalmers tekniska högskola har stor ökning av antal FoU-årsverken, både i antal och procentuellt. Det är också värt att notera att för universiteten i Uppsala och Göteborg minskade antalet årsverken, vilket förklaras av att färre övriga doktorander rapporterades. Då brister i denna rapportering var svåra att upptäcka och korrigera kan förändringarna ha varit skenbara.

2001

Inga förändringar i population eller urval jämfört med föregående undersökning.

2003

Inga förändringar i population eller urval jämfört med föregående undersökning.

2005

Från och med år 2005 undersöks årsverken för FoU via en enkätundersökning till ett urval av anställda vid universitet och högskolor. Detta gör att antalet FoU-årsverken inte är jämförbara bakåt i tiden. Kategorin forskande personal utan anställning ingår inte längre i undersökningen, utan antalet årsverken för denna kategori skattas utifrån tidigare års undersökningar.

2006

Inga förändringar i population eller urval jämfört med föregående undersökning.

⁶ Rapporten återfinns under följande länk:

http://www.scb.se/statistik/UF/UF0304/_dokument/Tidsserieprojektets%20slutrapport%2020070702.pdf

2007

Inga förändringar i population eller urval jämfört med föregående undersökning.

2009

Urvalsstorleken var 12 700 anställda vilket var något lägre än tidigare år – 2007, 2006 och 2005 var urvalsstorleken 14 846, 14 570 respektive 14 791 anställda. Anledningen till denna något lägre urvalsstorlek är att varianser från tidigare år använts vid urvalsdragningen för att på så vis kunna minska urvalsstorleken.

Intäkter för FoU

I bilaga 3 återfinns en tabell över vilka lärosäten som ingår i redovisningen för respektive år under perioden 1997–2009.

1999

Flertalet hälsohögskolor och vårdhögskolor ingår nu organisatoriskt i en högskola.

2001–2005

Inga större förändringar i population eller urval jämfört med föregående undersökning.

2007

Ersta Sköndal högskola, Sophiahemmet högskola samt Ericastiftelsen ingår inte i undersökningen.

2009

Ersta Sköndal högskola, Sophiahemmet högskola samt Ericastiftelsen ingår åter i undersökningen. Lärarhögskolan i Stockholm ingår inte i undersökningen.

Metodologi**Årsverken för FoU****1997**

1997 till 2003 gjordes undersökningen av antalet FoU-årsverken i form av enkäter till institutionerna. Ur registret över högskoleanställda den 1 oktober respektive år, kompletterat med data från universitetens lönerutiner, hämtades uppgifter om antalet anställda (omräknat till heltidspersoner) av olika tjänstekategorier per institution. Dessa uppgifter påfördes blanketterna som av institutionsföreståndaren (eller motsv.) kompletterades med uppgift om arbetstidens fördelning på forskning och utvecklingsverksamhet, undervisning på grundutbildnings- resp. forskarutbildningsnivå samt annan verksamhet. FoU-andelen angavs alltså som ett medelvärde för respektive tjänstekategori för varje institution. Fördelningen av arbetstiden byggde vanligen på uppskattningar eftersom exakta mätningar var svåra att göra. Andelen FoU-arbete var densamma för alla anställda i en viss tjänstekategori inom resp. institution, oberoende av ålder och kön.

1999

Inga förändringar i metodologi jämfört med föregående undersökning.

2001

År 2001 var svarsfrekvensen högre jämfört med den föregående vilket innebar en förbättrad säkerhet i resultaten. Vidare utvecklades metoden med elektroniska blanketter ytterligare på så sätt att kontroller av lämnade

data byggdes in. Detta innebar att justeringar av vissa uppgifter i efterhand kunde undvikas. Ett exempel: Tidigare fick administrativ och teknisk personal där man hade angett 100 procent annan verksamhet den genomsnittliga fördelningen för den egna institutionen. Nu fanns det istället en i blanketten ställd kontrollfråga i de fall 100 procent annan verksamhet anges.

FoU-andelen för Administrativ personal var 18 procent år 1999 och 9 procent 2001. Detta gjorde att antalet FoU-årsverken av Administrativ personal sjönk från 1 159 till 834.

2003

Inga förändringar i metodologi jämfört med föregående undersökning.

2005

År 2005 infördes ett nytt sätt att samla in uppgifter om FoU-årsverken. Fr.o.m. 2005 skickas enkäter ut till personalen direkt. Anledningen var att EU framförde krav om att få statistiken om arbetstiden vid lärosätena könsuppdelad från och med år 2005. Eftersom inga data om enskilda individer samlades in tidigare kunde inte eventuella skillnader i arbetstidens fördelning mellan kvinnor och män redovisas. Dessutom hade användare av FoU-statistiken framfört att om högskolans personal själva skulle få fördela sin arbetstid skulle redovisningen på ett bättre sätt spegla hur mycket tid som läggs ner på FoU. Personalen vid universitet och högskolor får i undersökningen fördela sin arbetstid på hur mycket tid de ägnar åt forskning och utvecklingsverksamhet, undervisning på grundutbildning respektive forskarutbildning samt annan verksamhet. De får även ange hur många timmar de arbetar en genomsnittlig arbetsvecka. Antalet redovisade FoU-årsverken för anställda minskade mellan 2003 och 2005 med ca 3 000, från ca 18 700 till 15 700. FoU-intäkterna är däremot i stort sett oförändrade under samma period.

Minskningen av årsverkerna kan ha flera förklaringar. Det kan bero på att antalet personer i högskolesektorn har minskat, att den nya insamlingsmetoden påverkat antalet FoU-årsverken och att den genomsnittliga tiden som läggs ner på FoU har minskat.

En förklaring till minskningen av årsverkerna är att personalen vid universitetet och högskolorna har minskat med 4,5 procent mellan 2003 och 2005, från 53 100 heltidspersoner till 50 600. Personalen har minskat både 2004 och 2005. Reduceringen av personal har naturligtvis påverkat FoU-årsverkerna, det är dock svårt att uttala sig om i vilken grad.

En annan förklaring är att insamlings sättet har förändrats mellan undersökningarna 2003 och 2005. Den nya insamlingsmetoden har påverkat antalet FoU-årsverken år 2005 och det beror bl.a. på hur svaren har samlats in. Det har framkommit att när institutionerna på lärosätena i de tidigare FoU-undersökningarna har angett FoU-andelen kan de för vissa tjänstekategorier ha redovisat den tid som enligt de lokala arbetstidsavtalen ska ägnas åt FoU. Anledningen är att det kan vara svårt att ha kunskap om hur en hel institutions arbetstid fördelar sig. När högskolans personal själva besvarar enkäten år 2005 blir FoU-andelen lägre, vilket troligtvis beror på att de gör en annan bedömning av den tid som läggs ner på FoU än vad som gjordes vid institutionerna när uppgifterna samlades in från dessa. De lokala arbetstidsavtalen vid de olika universitetet och högskolorna reglerar

de olika tjänstekategoriernas arbetstid och anger bl.a. hur stor del som ska ägnas åt forskning. SULF (Sveriges universitetslärarförbund) ger följande rekommendation avseende tid till forskning; professorer 50 procent, lektorer 30 procent, adjunkter 20 procent samt forskarassistenter 80 procent. Dessa tjänstekategorier har alla rapporterat en lägre FoU-andel än den av SULF rekommenderade. En orsak skulle kunna vara att de lokala arbetstidsavtalen reglerar att en annan procentsats, än den rekommenderade, ska avsättas till forskning. En annan skulle kunna vara att dessa tjänstekategorier inte har möjlighet att ägna sig åt forskning i den utsträckning som det är önskvärt. Ytterligare en förklaring kan vara att de kategorier som arbetstiden ska fördelas på har redovisats mer finfördelat i 2005 års enkät. Tidigare har arbetstiden fördelats på följande fyra kategorier; forskning och utvecklingsverksamhet, undervisning på grundutbildningsnivå, undervisning på forskarutbildningsnivå och annan verksamhet. För att förtydliga vad som ska rapporteras under annan verksamhet har denna kategori delats upp i flera. Dessa är utbildning/kurser inom den egna forskarutbildningen, administration vid sidan av egen forskning/undervisning, expert- och förtroendeuppdrag samt annat. I tidigare undersökningar kan FoU-årsverken ha varit överskattade genom att verksamhet som skulle ha redovisats som annan verksamhet har redovisats som FoU. Det gäller exempelvis de forskarstuderandes FoU-årsverken. Anledningen skulle vara att den tid som de forskarstuderande lägger ner på egna kurser inte skulle ha rapporterats som annan verksamhet, utan som FoU. Ett annat exempel är den tid som de olika tjänstekategorierna lägger ner på t.ex. administration och förtroendeuppdrag, som kan ha redovisats som FoU eller undervisning i stället för som annan verksamhet. Uppdelningen har lett till att den tid som de forskarstuderande lägger ner på annan verksamhet har ökat från 10 procent år 2003 till 17 procent samtidigt som FoU-andelen har minskat från 76 till 72 procent. Flera andra tjänstekategorier har angett att de ägnar sig åt administration i betydande omfattning och det har lett till att andelen annan verksamhet har ökat jämfört med tidigare undersökningar. För professorernas del har den tid som ägnas åt annan verksamhet ökat från 12 procent till 35 procent samtidigt som FoU-andelen har minskat från 48 till 37 procent.

Slutligen kan en förklaring vara att den tid som läggs ner på FoU vid universitet och högskolor har minskat mellan 2003 och 2005.

Sammantaget kan konstateras att FoU-årsverken minskar med ca 3 000 bland universiteten och högskolorna mellan 2003 och 2005, medan däremot FoU-intäkterna är i stort sett oförändrade under samma period. Troligen har den nya insamlingsmetoden lett till en mer korrekt angivelse av hur mycket tid som läggs ner på FoU.

2006

2006 genomfördes en extra undersökning av FoU-årsverken. Denna gång fanns möjlighet att kryssa i om man varit någon form av tjänstledig på heltid. Den möjligheten fanns inte 2005. Detta kan ha påverkat resultatet genom att de som fick enkäten avseende 2005 och varit tjänstlediga inte besvarade enkäten. De blev då betraktade som bortfall istället för tjänstlediga, vilket i sin tur ledde till en viss överskattning av 2005 års FoU-årsverken.

2007

Inga förändringar i metodologi jämfört med föregående undersökning.

2009

Något förändrad metodologi vid urvalsdragningen – se ovan under rubriken *Täckning (förändringar i urval och population)*. I övrigt inga förändringar i metodologi jämfört med föregående undersökning.

Intäkter för FoU**1997 till 2003**

Intäkternas FoU-andel beräknas på följande sätt. Enligt OECD:s definition av FoU-verksamhet skall inte den del av de forskarstuderandes studier som består av fasta kurser räknas som FoU-verksamhet. Denna del har skattats med hjälp av uppgifter från undersökningen om arbetstidens fördelning. Skattningen bygger på antagandet att den del av de forskarstuderandes arbetstid som inte ägnas åt forskning eller undervisning används för egna studier. Beräkningen görs per lärosäte och fakultet.

2005

SCB har tillsammans med Vetenskapsrådet och Högskoleverket genomfört en översyn av tidsserierna för FoU inom universitets- och högskolesektorn för perioden 1995–2005 och resultatet presenteras i rapporten *Om statistiken som beskriver forskningsfinansieringen inom högskolesektorn*⁷.

I enkäten till lärosätena efterfrågas intäkter för forskning och forskarutbildning men enligt OECD:s definition ska inte all forskarutbildning räknas som FoU. Den del som inte räknas som FoU, utbildningsmomentet i forskarutbildningen, ska räknas bort liksom även avskrivningar. Beräkningarna har gjorts på följande sätt:

Intäkterna minskas med avskrivningarna. Därefter minskas intäkterna med medel avseende utbildningsmomentet i forskarutbildningen.

För varje lärosäte och fakultet beräknas en avskrivningskvot enligt följande:

$$1 - \frac{\text{Avskrivningar}}{\text{Intäkter}}$$

För lärosäten utan fakultet beräknas endast en kvot. Insamlade data från respektive lärosäte och fakultet multipliceras därefter med motsvarande kvot.

Därefter reduceras intäkterna efter avskrivningar med den så kallade FoU-kvoten, per lärosäte och fakultet. FoU-kvoten beräknas på följande sätt:

$$1 - \frac{\text{Kostnader för utbildningsmomentet}}{\text{Intäkter för forskning och forskarutbildning efter avskrivningar}}$$

där kostnader för utbildningsmomentet baserar sig på antalet forskarstuderande uttryckta som heltidspersoner vid de olika lärosätena fördelat på försörjningstyp. En generell schablon för utbildningsmomentet inom forskarutbildningen, oberoende av ämne, bestämdes till 60 av 160 poäng. Med hjälp av denna andel, motsvarande 37,5 procent, beräknas antalet

⁷ Rapporten återfinns under följande länk:

http://www.scb.se/statistik/UF/UF0304/_dokument/Tidsserieprojektets%20slutrapport%2020070702.pdf

"utbildningsekvivalenter" vid respektive lärosäte fördelat på försörjningstyp (t.ex. anställning som doktorand eller stipendium).

Antalet utbildningsekvivalenter multipliceras i sin tur med en kostnad som varierar beroende på typ av försörjning (t.ex. doktorandtjänst, inklusive lönebikostnad och overheadkostnad).

Därefter har intäkterna för perioden 1995–2003 även räknats om enligt den nya metoden och reviderade tidsserier för perioden 1995–2005 presenteras i SM:et för FoU inom universitets- och högskolesektorn 2005 samt i SCB:s statistiska databaser.

I översynen av tidsserierna som SCB genomförde tillsammans med Vetenskapsrådet och Högskoleverket har även precisionen i Statistiska centralbyråns forskningsstatistik för högskolesektorn förbättrats. Som ett resultat av gruppens arbete har ämnesuppdelning av tidigare ej ämnesuppdelade forskningsmedel genomförts och tillägg gjorts av tidigare ej rapporterade medel. När det gäller forskningsmedel som tidigare inte räknats in i statistiken kan som exempel nämnas investeringsutgifterna för hela sektorn år 1995/96 och utbildningsbidragen för forskarstudier under flera år runt millennieskiftet.

2007

Inga förändringar i metodologi jämfört med föregående undersökning.

2009

Inga förändringar i metodologi jämfört med föregående undersökning.

Variabler

Årsverken för FoU

1997 till 2003

Samma variabler undersöktes under denna period. Fyra alternativ för arbetstidens fördelning fanns: Forsknings- och utvecklingsverksamhet, undervisning på grundutbildningsnivå, undervisning på forskarutbildningsnivå samt annat.

2005

Enkäten förändrades då undersökningen gjordes om till en enkätundersökning riktad till ett urval av de anställda vid universitet och högskolor. Alternativen för arbetstidens fördelning utökades med alternativen delta i utbildning/kurser inom den egna forskarutbildningen, administration som inte är direkt kopplad till FoU-verksamhet och expert- och förtroendeuppdrag inom ramen för anställningen/befattningen.

Frågan "Antal arbetade timmar under en genomsnittlig arbetsvecka" infördes.

2006

Inga variabelförändringar jämfört med föregående undersökning.

2007

Inga variabelförändringar jämfört med föregående undersökning.

2009

Alternativen för arbetstidens fördelning utökades med alternativet

”Ansöka om medel för forskning och utvecklingsverksamhet (FoU) inkl. direkt stöd”.

Intäkter för FoU

Undersökningen avseende 1995/96 var den första där den nationella förteckningen över forskningsämnen användes.

1997

Stiftelser förvaltade av lärosätet tillkom som finansiar.

1999

Tre nya ämnen tillkom i den nationella förteckningen över forskningsämnen; Etnicitet, Genus och Kulturarv och kulturproduktion.

2001

Forskningsråden omorganiserades år 2001 och detta påverkade jämförbarheten för intäkterna från forskningsråden. Ett antal lärosäten redovisade medel från FAS och Formas under statliga myndigheter, när de borde hamnat under forskningsråd.

Ämnet Idrott tillkom i den nationella förteckningen över forskningsämnen.

Premierna för avtalspension ingick i det statliga anslaget fr.o.m. 2001. Detta gör att jämförbarheten för de statliga medlen påverkas för tidigare undersökningar.

2003

Inga förändringar i variabler.

2005

I SCB:s undersökningar av högskolesektorn från och med år 2005 och framåt finns de av Högskoleverket insamlade uppgifterna förtryckta på den enkät som skickas till lärosätena.

2007

I enkäten lades finansären ERC (European Research Council) till som en varav-post under EU-medel. Då det rapporterades väldigt små belopp på denna finansiar särredovisades inte dessa uppgifter.

2009

Inga förändringar i variabler.

Den nationella ämnesförteckningen

Den nationella ämnesförteckningen som infördes 1995/96 har med tiden skapat problem vid inrapporteringen. Från lärosätena har det framförts att förteckningen är föråldrad och behöver uppdateras för att bättre beskriva verkligheten. Problemen har bl.a. handlat om att ämnen saknas och om att forskning alltmer bedrivs som tvärvetenskap. Det har upplevts som svårt att klassa verksamheten enligt nuvarande förteckning. Att det blivit svårare för lärosätena att rapportera på ämnesnivå kan innebära att jämförbarheten på ämnesnivå har försämrats de senaste åren. SCB och Högskoleverket har tagit fram en ny standard över forskningsämnen, Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011. Den bygger på den internationella förteckningen Fields of Science and Technology. Lärosätena kommer att rapportera enligt både denna standard och den nationella förteckningen över forskningsämnen för år 2011. En nyckel mellan den nationella förteckningen över forskningsämnen och den nya standarden för svensk indelning av forskningsämnen har också tagits fram.

Större revideringar av statistiken

Intäkter för FoU

På grund av ett reviderat beräkningssätt som infördes 2005 har intäkter och totala FoU-utgifter för universitets- och högskolesektorn ändrats åren 1995–2003. Det gäller intäkter och totala FoU-utgifter för 1995/96, 1997, 1999, 2001 och 2003. För år 2005 har ingen revidering skett.

Vid sammanställningen av intäkterna från lärosätena för FoU 2003 skedde en felberäkning som ledde till att vissa resultat blev felaktiga. SM:et för 2003 drogs tillbaka och korrekta resultat publicerades istället i SM:et för 2005.

I samband med undersökningen gällande år 2009 har tre lärosäten korrigerat sina uppgifter för 2007. Två lärosäten korrigerade sina investeringar och ett lärosäte sina intäkter per ämne. Detta innebär att det totala FoU-beloppet har ökat för år 2007.

Vid första publiceringen av 2009 års uppgifter har för lite FoU-medel vid lärosätet Karolinska institutet redovisats. Detta innebär att det saknades 27 mnkr för detta lärosäte, samt att de totala FoU-medlen var 27 mnkr mer. Ämnet medicin skulle också var 27 mnkr mer. Detta korrigerades i den andra publiceringen.

FoU-verksamheten år 1997 till 2009 inom universitet och högskolor med kommentarer till statistiken

Årsverken för FoU

Mellan 1997 och 2003 är resultaten över antalet årsverken jämförbara. I samband med 2005 års undersökning gjordes ett byte av undersökningsmetod och data mellan 2005, 2007 och 2009 är jämförbara.

Årsverken för FoU samt FoU-andel inom universitets- och högskolesektorn under perioden 1997–2003

År	Antal årsverken, anställd personal	FoU-andel av totala arbetstiden, %
1997	18 198	46
1999	19 176	45
2001	19 837	43
2003	18 741	44
2005	15 686	39
2007	15 525	39
2009	16 457	41

Årsverken för FoU samt FoU-andel inom universitets- och högskolesektorn under perioden 2005–2009

År	Antal årsverken, anställd personal	FoU-andel av totala arbetstiden, %
2005	15 686	39
2007	15 525	39
2009	16 457	41

När det gäller utgifter för FoU är jämförbarheten god sedan 1997 års undersökning. De totala FoU-utgifterna har ökat varje år mellan 1997 och 2009.

Utgifter för FoU inom universitets- och högskolesektorn under perioden 1997–2009, Mnkr, fasta priser (2009 års priser)

År	Utgifter för FoU
1997	17 540
1999	20 329
2001	21 919
2003	23 500
2005	23 880
2007	24 768
2009	28 046

Tidsseriebrott för FoU i offentlig sektor

Statistiken över FoU inom offentlig sektor har successivt utökats. Till och med år 1992/93 undersöktes endast teknisk och naturvetenskaplig FoU-verksamhet inom statliga myndigheter. Från och med undersökningen gällande år 1993/94 omfattar undersökningen även samhällsvetenskaplig och humanistisk FoU.

Från och med år 2005 undersöks även landsting, kommuner och lokala och regionala FoU-enheter. Detta år var kommunundersökningen en urvalsundersökning, men från och med år 2007 är även kommunundersökningen en totalundersökning.

Så gjordes undersökningen 2009

Statistiken forskning och utveckling inom offentlig sektor omfattar statliga myndigheter, offentliga forskningsstiftelser, landsting, kommuner och lokala och regionala FoU-enheter.

Syftet med undersökningen är att ge information om de resurser som satsas på FoU-verksamhet inom offentlig sektor, både kapital och personal. Undersökningarna av FoU-verksamhet inom offentlig sektor är totalundersökningar.

I redovisningen FoU-verksamheten av de statliga myndigheterna ingår Stockholm International Peace Research Institute (Sipri) och Utrikespolitiska institutet trots att de inte är några statliga myndigheter, då de ska räknas till offentlig sektor enligt definitionen i Frascatimanualen.

Redovisningsperiod

Uppgifterna avser kalenderåret 2009.

Täckning (förändringar i population och urval)

Under perioden 1997–2009 har täckningen vad avser undersökta organisationer förändrats något. Innan år 1997 bestod populationen enbart av statliga myndigheter. Under åren har populationen statliga myndigheter förändrats i och med att nya myndigheter tillkommer respektive läggs ner. Den totala tidsserien påverkas inte nämnvärt av dessa förändringar, dock påverkas tidsserien för enskilda myndigheter.

1997

De offentliga forskningsstiftelserna började undersökas tillsammans med myndigheterna.

1999 till 2003

Ingen förändring av täckningen.

2005

Första gången kommuner, landsting och de lokala och regionala FoU-enheterna undersöktes i ordinarie undersökning.

2007

Ingen förändring av täckningen.

2009

Ingen förändring av täckningen.

Metodologi

1997 till 2003

Statliga myndigheter totalundersöks, ingen förändring av metoden.

2005

Undersökningen avseende kommuner år 2005 var en urvalsundersökning. Undersökningen var stratifierad på region enligt NUTS2 (NUTS står för Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) och invånarantal. Urvalstorleken var 220 stycken. Samtliga kommuner med fler än 20 000 invånare deltog liksom ett urval av de kommuner som hade mindre än 20 000 invånare.

- För kommuner med färre än 20 000 invånare genomfördes uppräkningsobjekt bortfall under antagandet att kommuner med objektbortfall skulle svara på samma sätt som svarande kommuner inom samma region (NUTS2). Antagandet bidrar till att öka osäkerheten i undersökningen, men något storleksmått på osäkerheten finns inte.
- För kommuner med mer än 20 000 invånare genomfördes ingen bortfallskompensation, vilket medförde att de redovisade uppgifterna i kommunundersökningen är underskattade. Något storleksmått för denna underskattning finns inte.

2007

Kommunerna totalundersöktes för första gången. Samtliga organisationer inom offentlig sektor undersöks från och med undersökningen gällande år 2007.

2009

Ingen förändring av metoden.

Variabler (förändringar i variabler samt generella enkätförändringar)

Detta avsnitt ger en översiktlig bild av de förändringar som har skett i enkäterna samt i anvisningarna. För en fullständig beskrivning se bilaga 4.

I inledningen till avsnittet *Tidsseriebrott inom FoU-statistiken för perioden 1997–2007* återfinns en ruta som närmare beskriver innebörden i beteckningarna *Tillkom* och *Borttaget* som används i beskrivningen nedan.

Från och med år 2005 undersöks förutom de statliga myndigheterna också kommuner, landsting samt de lokala och regionala FoU-enheterna. Fyra olika enkäter används till de olika organisationerna.

1997 till 1999

Tillkom:

- I syfte/ändamål tillkom ändamålet "övriga ändamål (handel, bank, m.m.)".
- I syfte/ändamål tillkom ändamålet "kunskap inom andra områden".

1999 till 2001

Borttaget:

- Mottagande sektor har förändrats. Bygghälsningsrådet har tagits bort. Mellan 1999 års undersökning och 2001 års undersökning bildades Vetenskapsrådet som ersatte fem tidigare forskningsråd: Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, Medicinska forskningsrådet,

Naturvetenskapliga forskningsrådet, Teknikvetenskapliga forskningsrådet samt Forskningsrådsnämnden.

2001 till 2003

Borttaget:

- Inom variabeln syfte/ändamål gällande egen FoU är fördelningen av allmän vetenskaplig utveckling på forskningsdisciplin borttagen.
- Variabeln finansieringskälla fick färre alternativ då alternativen "stiftelser med medel från löntagarfonder" och "medel från affärsdrivande verk" togs bort.

2003 till 2005

Tillkom:

- Regional fördelning av personalen tillkom.
- Inom variabeln utgifter för egen FoU tillkom alternativet konsultarvoden under fördelningen av kostnaderna på typ av utgift.
- Inom variabeln syfte/ändamål tillkom fördelning inom ändamålet Allmän vetenskaplig utveckling. Ändamålet fördelas på naturvetenskap, matematik, teknikvetenskap, medicin, lantbruksvetenskap, samhällsvetenskap, humaniora och tvärvetenskap. Detta gäller både utlagd och egen FoU.
- I 2005 års undersökning tillkom variablerna över hur stor andel av den totala summan utlagd respektive egen FoU som avsåg forskning.

Borttaget:

- Variabeln personalens forskningsdisciplin borttagen.
- Variabeln som anger hur mycket av FoU-verksamheten som bedrivs inom informationsteknisk inriktning är borttagen, både inom egen och utlagd FoU.
- Variabeln finansieringskälla är förändrad. Alternativen Riksgäldskontoret och självfinansiering är hopslagna. Myndigheterna har inte längre någon möjlighet att ange någon ytterligare finansieringskälla.

2005 till 2007

Tillkom:

- Ny variabel antal personer fördelat på yrkeskategori.
- Variabeln antal personer uppdelade på disciplin är ny. Den kommer att återkomma vart fjärde år.

Borttaget:

- Variablerna antal personer fördelat på utbildningsnivå samt antal årsverken fördelat på utbildningsnivå.

2007 till 2009

Borttaget:

- Variabeln antal personer fördelat på disciplin samt variabler om biovetenskap och bioteknik.

Större revideringar av statistiken

Siffrorna gällande de statliga myndigheternas FoU år 2003 har korrigerats. Det är främst uppgifterna om hur mycket medel försvarsmyndigheterna satsar på FoU-verksamhet som har ändrats. En anledning till att uppgifterna korrigerades var att en stor försvarsmyndighet överskattade sin egna

FoU-verksamhet, vilket gjorde att ändamålet Försvar också överskattades. Ändamålet Allmän vetenskaplig utveckling korrigerades också efter svar från andra myndigheter.

Den utlagda FoU-verksamheten överskattades kraftigt år 2003. Detta berodde på att SCB tolkat de inlämnade uppgifterna från försvarsmyndigheterna på ett felaktigt sätt. Detta gjorde att uppgifterna om hur mycket offentlig sektor lade ut på uppdrag och/eller understöd på FoU-verksamhet, hur mycket som gick till ändamålet Försvar och hur mycket av FoU-verksamheten som finansierades via direkta statsanslag, påverkades.

Försvarsforskning

År 1999 skapades ett nytt system för finansiering av de olika försvarsmyndigheternas verksamhet, tidigare hade varje enskild myndighet erhållit medel i form av direkta statsanslag. Från och med 1999 erhöll de enskilda försvarsmyndigheterna endast en del av sin finansiering via direkta statsanslag. Resterande direkta statsanslag gick i stället till Försvarsmakten som i sin tur betalade ut medlen till försvarsmyndigheterna i form av uppdrag.

I SCB:s statistikredovisning redovisas inte den del av Försvarsmaktens utlagda FoU som riktas mot andra försvarsmyndigheter, bland annat för att uppnå överensstämmelse med tidigare redovisning. Försvarsmaktens utlagda medel redovisas däremot hos de mottagande försvarsmyndigheterna. Där återfinns medlen som finansieringskällan för försvarsmyndigheter. I redovisningen av försvarsmyndigheterna kommer även fortsättningsvis Försvarsmaktens utlagda medel för FoU-verksamhet att tas bort, för att undvika dubbelräkning.

Från år 2007 redovisar SCB Försvarsmaktens egen FoU-verksamhet. Tidigare har inte egen FoU-verksamhet redovisats, men verksamheten har troligen legat på samma nivå. SCB har valt att inte revidera föregående års uppgifter.

Försvarets radioanstalt redovisas inte i de totala utgifterna för FoU-verksamhet, i antalet årsverken eller personer på grund av sekretesskäl.

Förändringar inom forskningsorganisationen

Mellan 1999 och 2001 års undersökningar har det skett större förändringar av forskningsorganisationen i Sverige, med bland annat sammanslagning av forskningsråd och uppdelning av större forskningsfinansiärer som NUTEK (Verket för näringslivsutveckling). Även på utförandesidan har skett liknande förändringar t.ex. genom sammanslagning av Flygtekniska försöksanstalten och Försvarets forskningsanstalt till Totalförsvarets forskningsinstitut. Redovisningen är konstruerad på sådant sätt att effekten av dessa förändringar skall vara klart urskiljbar.

Syfte/ändamål NABS

I enkäterna som används i undersökningarna om FoU-verksamhet inom offentlig sektor tillfrågas organisationerna om syfte/ändamål för den egna och utlagda FoU-verksamheten. Dessa syften/ändamål utgår från Nordforsks kategorier. Vid den internationella rapporteringen används nomenklaturen för analys och jämförelse av vetenskapliga program och budgetar, NABS. År 2007 ändrades NABS-indelningen, den tidigare gällde från och med år 1992. Denna ändring ledde inte till några förändringar av tidsserien forskning och utveckling inom offentlig sektor.

FoU-verksamheten år 1997 till 2009 inom offentlig sektor med kommentarer till statistiken

Detta avsnitt belyser offentlig sektors satsningar på FoU under perioden 1997 till 2009. De satsningar som kommer att belysas är utgifter för egen FoU, utlagd FoU samt FoU-årsverken.

Populationen inom offentlig sektor utökades 2005 med landsting och kommuner samt lokala och regionala FoU-enheter. Inom landstingen bedrivs FoU-verksamhet bland annat med finansieringskällan ALF-medel⁸. Dessa medel redovisas även i universitets- och högskolesektorn. För att undvika dubbelräkning vid en summering av de totala FoU-utgifterna i Sverige redovisar SCB då ALF-medlen i universitets- och högskolesektorn.

År 2005 stod kommuner och landsting för 27 procent av FoU-verksamheten inom offentlig sektor, ej inräknat FoU-verksamhet finansierad av ALF-medel. Om ALF-medlen inkluderas är motsvarande andel 50 procent. År 2007 hade andelarna ökat något.

Landstingen har inte kunnat lämna uppgifter om årsverken år 2005, 2007 och 2009.

Utgifter för egen FoU-verksamhet inom offentlig sektor 1997 till 2009 justerat för populationsförändringar, Mnkr, fasta priser (2009 års prisnivå)

År	Statliga myndigheter	Kommuner	Landsting	varav ALF	Lokala och regionala FoU-enheter	Totalt offentlig sektor
1997	2 880					2 880
1999	3 048					3 048
2001	3 170					3 170
2003	3 500					3 500
2005	3 405	72	3 335	1 601	87	6 900
2007	3 470	80	3 465	1 559	127	7 142
2009	2 816	88	3 550	1 633	139	6 593

Utgifter för utlagd FoU-verksamhet inom offentlig sektor 1997 till 2009 justerat för populationsförändringar, Mnkr, fasta priser (2009 års prisnivå)

År	Statliga myndigheter	Offentliga forskningsstiftelser	Kommuner	Landsting	Lokala och regionala FoU-enheter	Totalt offentlig sektor
1997	9 711					10 661
1999	9 771					11 930
2001	10 917					12 977
2003	14 613					16 433
2005	11 293	1 505	60	257	1	13 115
2007	11 746	1 324	77	390	2	13 540
2009	12 508	1 258	109	438	4	14 316

⁸ Se mer om ALF-medel under avsnittet *Fakta om statistiken*.

**Årsverken för FoU inom offentlig sektor 1997 till 2009 justerat för
populationsförändringar**

År	Statliga myndigheter	Kommuner	Landsting	Lokala och regionala FoU-enheter	Totalt offentlig sektor
1997	3 334				3 334
1999	3 197				3 197
2001	2 819				2 819
2003	3 055				3 055
2005	3 204	88	..	102	3 394
2007	3 003	108	..	144	3 255
2009	2 349	108	..	146	2 604

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Syftet med denna rapport är att ge en översikt över tidsseriebrotten inom FoU-statistiken avseende perioden 1997–2009. SCB genomför reguljära undersökningar av FoU-verksamhetens resurser i följande sektorer:¹⁰ företagssektorn, universitets- och högskolesektorn, offentlig sektor samt inom den privata icke-vinstdrivande sektorn. Denna rapport redogör inte för den privat icke-vinstdrivande sektorn då resultaten inte jämförbara över tid. Detta beror på att enheterna som ingår i sektorn är svåra avgränsa inom en lämplig rampopulation, vilket också försvårar användningen av traditionella urvalsmetoder. Under åren har olika urvalskriterier använts, med varierande kvalitet.

Eftersom FoU i hög grad är en internationell verksamhet och Sverige i hög grad är beroende av omvärlden jämförs undersökningens resultat även internationellt.

Statistiken används av forskningspolitiska organ, journalister och debattörer, som underlag för analyser och prioritering av olika forskningsområden, avvägningar av olika insatser och som underlag i forskningspolitiska debatter.

Huvudanvändare är departementen, framför allt Utbildningsdepartementet och Näringsdepartementet. Andra viktiga användare är forskningsråden (Vetenskapsrådet, FAS och FORMAS), Högskoleverket (HSV), Myn-digheten för tillväxtanalys, Verket för innovationssystem (Vinnova) m.fl. Statistiken används också av intresseorganisationer, enskilda forskare och av vissa internationella organisationer såsom EU och OECD.

Statistiken är i första hand en statistik över insatta resurser i FoU-verksamheten ("input"-statistik). Statistik över resultat och effekter av FoU-verksamheten är fortfarande inte lika utvecklad som statistiken över insatta FoU-resurser. Det finns ett antal output-indikatorer som är internationellt vedertagna. Dessa är patentstatistik, innovationer samt publicering och citeringar av vetenskapliga publikationer. SCB publicerar regelbundet statistik över innovationsverksamheten i svenska företag.

Fakta om statistiken begränsar sig till övergripande information som behövs för att kunna tolka statistiken som presenterats i denna rapport. Utförliga kvalitetsdeklarationer finns i Beskrivning av statistiken för de enskilda undersökningarna på SCB: s webbplats, www.scb.se.

Definitioner och förklaringar

Forskning och utveckling (FoU)

I FoU-statistiken används de definitioner och indelningar som utvecklats inom OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development).⁹

⁹ För sektors uppdelning se "Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development, Frascati Manual 2002", OECD 2002

FoU delas in i

Forskning: ett systematiskt arbete för att söka efter ny kunskap eller nya idéer med eller utan en bestämd tillämpning i sikte.

Utvecklingsverksamhet: ett systematiskt arbete som utnyttjar forskningsresultat, vetenskaplig kunskap eller nya idéer för att åstadkomma nya material, varor, tjänster, processer, system, metoder, eller väsentliga förbättringar av redan existerande sådana.

Begrepp och förkortningar

OECD	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.
MSTI	Main Science and Technology Indicators. OECD:s databas över medlemsländernas viktigaste FoU-data.
Egen FoU	FoU-arbete som utförs av enhetens egen personal.
Utlagd FoU	Finansiering av FoU antingen i form av uppdrag eller i form av bidrag till annan enhet.
FoU-utgifter	Driftkostnader (arbetskraftkostnader och övriga driftkostnader) samt investeringsutgifter (mark, byggnader eller utrustning) för egen FoU.
FoU-årsverke	Ett årsverke (personår) är det arbete en heltidsanställd person utför under ett år. En person som varit heltidsanställd men ägnat endast halva sin arbetstid åt FoU har gjort 0,5 FoU-årsverke.

Biovetenskap och bioteknik

Den definition av **biovetenskap** som används i FoU-statistiken är framtagen av Vinnova och lyder på följande sätt:

FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap om biologiska fenomen, processer eller system. Sådan verksamhet kan exempelvis avse:

Läkemedel, diagnostika, medicinteknik, bioteknik, växtförädling, bioplaster, sensorer för att studera bakteriehalter eller biomolekyler, imiterande av biologiska system t.ex. för att utveckla nya material, enzymanvändning i produkter och processer, biobränslen, funktionella livsmedel, reagenser och instrument för biologisk forskning, utrustning för bioteknisk produktion, bioinformatik, bioinspirerade programvarusystem (exempelvis neurala nätverk) m.m.

Definitionen av **bioteknik** är framtagen av OECD och lyder på följande sätt:

Tillämpning av vetenskap och teknik på levande organismer eller delar, produkter och modeller av levande organismer för att förändra levande eller icke levande material i syfte att producera kunskap, varor och tjänster.

Definitionen är avsiktligt bred, och täcker alla moderna biotekniker, men också många traditionella eller närliggande aktiviteter.

ALF-medel

Inom landstingen utförs forskning som finansieras av landstingen själva eller av s.k. ALF-medel (Avtalet mellan landstinget och staten om samarbete om Läkarutbildning och Forskning). Dessa medel återfinns som en intäkt för universiteten och högskolorna, vilka därefter för över ALF-

medlen till landstingen som ersättning för landstingets medverkan i den kliniskt inriktade medicinska forskningen. Det innebär att dessa medel även ingår i landstingets redovisning av FoU-verksamhet.

Att medlen förekommer som en intäkt i universitets- och högskoleundersökningen och i undersökningen avseende landstingen leder till att ALF-medlen måste exkluderas från en sektor när de totala FoU-utgifterna beräknas. SCB har valt att i redovisningen av 2009 års FoU-verksamhet i Sverige exkludera ALF-medlen från landstingets FoU-utgifter, dessa uppgår år 2009 till 1 633 miljoner kronor. En anledning till att redovisa medlen inom universitets- och högskolerektorn är att undvika tidsseriebrott då ALF-medlen tidigare år har redovisats inom denna sektor. En annan orsak är att det är universiteten och högskolorna som initierar den forskning som bedrivs för ALF-medlen genom att föra över dessa till landstingen. En tredje anledning är att SCB:s statistik över universitetens och högskolornas FoU-intäkter ska överensstämma med Högskoleverkets. ALF-medlen ingår i Högskoleverkets redovisning av intäkter till forskning och forskarutbildning.

Vetenskapsområde och ämnesområde i universitets- och högskolesektorn

När lärosätena lämnar uppgifter om intäkter för forskning och forskarutbildning görs detta per nationellt forskningsämne (enligt den nationella förteckningen över forskningsämnena) och inga uppgifter om intäkter efter vetenskapsområde samlas in.

All personal som är anställd inom universitet och högskola är klassad inom ett vetenskapsområde. Däremot är all personal inte klassad inom ett nationellt forskningsämne. Därför kan årsverken endast redovisas per vetenskapsområde medan intäkterna redovisas efter forskningsämne.

Det finns ingen entydig nyckel mellan nationellt forskningsämne och vetenskapsområde, däremot är det möjligt att i stora drag jämföra forskningsämnena på aggregerad nivå med vetenskapsområde.

Objekt och population

Objekt är organisationer som bedriver FoU-verksamhet i Sverige, förutom i universitets- och högskolesektorns individundersökning. Population är organisationer inom respektive undersökt sektor. Företag, universitet och högskolor, statliga myndigheter, landsting och kommuner samt lokala och regionala FoU-enheter beskrivs i denna rapport. Populationen i individundersökningen är anställda vid universitet och högskolor förutom de som är anställda vid universitetssjukhusen.

Statistiska mått

De statistiska måtten utgörs i huvudsak av aggregerade summor och antal som redovisas i t.ex. antal årsverken och driftkostnader.

Redovisningsgrupper

I denna rapport redovisas totalvärden för FoU inom respektive sektor i Sverige. I vissa fall redovisas även totalvärden för olika länder. I Statistiska meddelanden för respektive sektor sker redovisningen på finare nivå (se SM-serie UF 10, UF 13, UF 14).

Referenstider

Referenstiden för FoU undersökningarna är åren 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007 samt 2009.

Så görs statistiken

Hur statistiken gjorts avseende de olika samhällssektorerna beskrivs närmare i själva rapporten under avsnitten för respektive sektor. Undersökningarna genomförs vartannat år med udda år som referensår.

Statistikens tillförlitlighet

Information kring täckning och urval för undersökningarna avseende de olika sektorerna återfinns under avsnitten för respektive sektor.

Mätning

Läsaren hänvisas till respektive undersökning för information om mätning (SM-serie UF 10, UF 13, UF 14).

Modellantaganden

Förutom de modellantaganden som har behövt göras i de enskilda undersökningarna, förekommer också modellantaganden i den internationella översikten som presenteras i denna rapport. Sålunda ersätts saknade värden vid internationella jämförelser över tiden med uppgift från närmast tillgängligt år. För mer information om kvaliteten och den internationella jämförbarheten av data som presenteras hänvisas läsaren till Main Science and Technology Indicators 2010-2, OECD.

Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas i denna rapport. För redovisning av osäkerhetsmått hänvisas läsaren till respektive undersökning (Se SM-serie UF 10, UF 13, UF 14).

Bra att veta

Spridningsformer

Resultat från var och en av undersökningarna presenteras först och främst i Statistiska meddelanden i serie UF.

Företag: Serie UF14, det senaste Statistiska meddelandet är UF14 SM 1001.

Universitet och högskolor: Serie UF13, det senaste Statistiska meddelandet är UF13 SM 1001.

Offentlig sektor: Serie UF10, det senaste Statistiska meddelandet är UF10 SM 1001.

Förutom dessa undersökningar av FoU i de olika samhällssektorerna analyseras årligen budgetpropositionen, som regeringen lämnar till riksdagen, med avseende på anslag för forskning och/eller utvecklingsverksamhet. Kvaliteten i denna analys tas inte upp i detta avsnitt. Vi hänvisar istället till den särskilda kvalitetsdeklaration som finns i Statistiska meddelandet UF 17 SM 1101.

Uppgifter om FoU-verksamhet inom den privata icke-vinstdrivande sektorn finns på SCB:s webbplats under ämnet utbildning och forskning.

SCB genomför också vartannat år en undersökning om företagens innovationsverksamhet i Sverige. Den belyser innovationsverksamheten i svenska företag med 10 eller fler anställda. Undersökningen bygger på en enkät som skickas ut och fylls i av företagen. Bland annat samlas data in om vilka typer av innovationer företagen introducerat under en treårsperiod fördelat på produkt-, process, och organisatoriska innovationer samt innovationer inom marknadsföring. Alla resultat från undersökningen går att hitta på SCB:s hemsida: www.scb.se/uf0315

Vidare sker redovisning av den svenska FoU-statistiken i:

- Statistisk årsbok, SCB
- Årsrapport för universitet & högskolor, Högskoleverket

Internationella databaser:

- Basic Science and Technology Statistics, OECD
- Main Science and Technology Indicators, OECD
- OECD:s STIID databaser
- Eurostats NewCronos database

Internationella analytiska publikationer:

- OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2009, OECD.
- OECD Science, Technology and Industry Outlook 2010, OECD.
- Third European Report on Science & Technology Indicators 2003, European Commission

Jämförbarhet mellan länder

I denna rapport görs några jämförelser med undersökningar i andra länder. Eftersom undersökningarna följer de internationella anvisningarna som specificeras i OECD:s Frascatimanual torde statistiken vara jämförbar med liknande statistik som produceras i andra länder, under förutsättning att hänsyn tas till kvalitetsskillnader i olika länders statistik.

Vid jämförelser av FoU-verksamhetens fördelning över de olika samhällssektorerna är det viktigt att komma ihåg att Sverige kännetecknas av att den allra största delen av den offentliga FoU-verksamheten utförs vid universitet och högskolor.

Fastprisberäkning

I denna rapport förekommer jämförelser över tid avseende utgifter för FoU. Dessa jämförelser är genomförda genom omräkning av utgifterna till 2009 års prisnivå. På detta sätt kompenseras skillnader mellan åren som uppstår på grund av förändringar i prisnivån. Den deflator som används är baserad på bruttonationalprodukten och framräknad av SCB.

Deflator för fastprisberäkning, basår 2007

År	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009
Deflator	1,214	1,197	1,153	1,116	1,103	1,052	1

Fastprisberäkning till 2009 års prisnivå sker genom att beloppet i löpande priser för år t multipliceras med deflators för år t .

Jämförbarhet över tiden

Undersökningarna avseende FoU har successivt genomgått förändringar, vilket medför vissa problem med jämförbarheten över tiden. Förändringarna för perioden 1997–2009 redogörs i denna rapport.

Annan statistik

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Bilagor

- Bilaga 1 Förteckning över näringsgrenar i undersökningen om FoU i företag
- Bilaga 2 Blankettförändringar 1997–2009 i undersökningen om FoU i företag
- Bilaga 3 Bilaga 3. Lärosäten som ingår i redovisningen för respektive år för undersökningen om intäkter för FoU inom universitet och högskolor under perioden 1997–2009
- Bilaga 4 Blankettförändringar 1997–2009 i undersökningarna om FoU i offentlig sektor

Bilaga 1. Förteckning över näringsgrenar i undersökningen om FoU i företag

SNI 2007	Näringsgren
01–99	Samtliga undersökta näringsgrenar
01–43	Varuproducerande företag
01–09	Jordbruk, skogsbruk och fiske, Utvinning av mineraler
10–12	Livsmedel-, dryckesframställning och tobaksvarutillverkning
13–16+18	Textilvaru. Klädes- lädervarutillverkning. Trävaror. utom möbler, Grafisk och annan reproduktionsind.i
17	Massa-, pappersvarutillverkning
19–20	Stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter och kemisk ind.
21	Farmaceutiska basprodukter och läkemedel
22	Gummi- och plastvaruind.
23	Icke-metalliska mineraliska produkter
24	Stål- och metallframställning
25	Metallvaror utom maskiner och apparater
26	Ind. för datorer, elektronik och optik
27	Ind. för elapparatur
28	Övrig maskinindustri
29–30	Transportmedelsindustri
31–32	Övrig tillverkningsindustri
33	Reparation och installation av maskiner och apparater
35–39	Försörjning av e, gas värme och kyla, vattenförsörjning
41–43	Byggverksamhet
49–99	Tjänsteproducerande företag
45–47+55–56	Handel; hotell och restauranger
49–53	Transport och magasinering
58–60	Förlag; film-, video och TV-programföretag
58–63	Informations- och kommunikationsverksamhet
64–66	Finans och försäkringsverksamhet.
68+77–81	Fastighetsverksamhet; uthyrning; fastighetsservice; samt andra stödtjänster
69–70	Juridiska och ekonomiska konsultbyråer; konsulttjänster till företag
71	Arkitektkontor, tekniska konsultbyråer, tekniska provnings- och analysföretag
72	Forsknings- och utvecklingsinstitutioner
73–75+82+84–99	Reklam och marknadsundersökning, andra företagstjänster; off förvaltning, försvar, utb. vård, sociala tjänster
IFI	Industriforskningsinstitut

Bilaga 2. Blankettförändringar 1997–2009 i undersökningen om FoU i företag

Två blanketter har använts, en mer omfattande (811) och en något enklare (810). År 2002 gjordes en extra undersökning riktad till några FoU-intensiva branscher. Då användes en ytterligare förenklad blankett (801). År 2000 gjordes en undersökning av FoU inom företag med färre än 50 anställda, då användes en speciellt framtagen blankett (835).

Vilken av blanketterna ett företag fick bestämdes fram till och med 2003 av företagets svar i undersökningen Företagens ekonomi: Utgifter för FoU (egen och/eller utlagd) 5 miljoner kr eller mer → blankett 811, övriga med FoU-kostnader, blankett 810.

Från och med år 2005 användes en kombination av bransch, storlek och föregående års svar för att bestämma val av blanketttyp.

När det för en viss variabel finns ett streck "-" i kolumnen för blankett 810 innebär detta att denna variabel inte återfanns i blanketten.

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
År 1997		
1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå: Antal personer Antal årsverken Summa ...därav kvinnor Forskning Utveckling År t+1 År t+2	1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå: Antal personer Antal årsverken Summa ...därav kvinnor År t+1 År t+2	Blankett 810 innehåller ingen uppdelning av årsverken på forskning och utveckling
2. Forskningsdisciplin	-	Avser enbart årsverken för forskning, efterfrågades inte i blankett 810. År 1997 anpassades indelningen i discipliner till Förteckningen över forskningsämnen, vidare infördes en ytterligare uppdelning av disciplinerna inom teknologi.
3. Driftkostnader för FoU Arbetskraftskostnader Övriga driftkostnader Därav Konsultarvoden Summa driftkostnader Därav driftkostnader för programvarurelaterad FoU	2. Driftkostnader för FoU Arbetskraftskostnader Övriga driftkostnader Därav Konsultarvoden Summa driftkostnader Därav driftkostnader för programvarurelaterad FoU	811 och 810 identiska Jämfört med 1995 tillkom konsultarvoden och programvarurelaterad FoU
4. Investeringar för FoU År t År t+1 År t+2	-	Ingen fråga om investeringar i 810. Ingen förändring jämfört med 1995
5. Produktgrupper Driftkostnader Investeringsutgifter	5. Produktgrupper Driftkostnader	Investeringsutgifter efterfrågades inte i 810. Ingen förändring jämfört med 1995
6. Syfte eller ändamål	-	Efterfrågades inte i 810. Sekundärt syfte efterfrågades 1995 men inte 1997

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
7. Finansieringskällor		Blankett 811 innehöll en något mer finfördelad uppdelning (29 grupper jämfört med 23). Jämfört med föregående undersökning skedde en uppdelning av EU-medel i två delar, ramprogram och övriga medel.
8. Regional fördelning Årsverken FoU-utgifter (Driftkostnader+Investeringsutgifter)	-	Ingen regional fördelning i 810. Jämfört med 1995 tillkom FoU-utgifter
9. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 22 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	9. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 16 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	Något färre typer av mottagare i blankett 810. Ingen förändring jämfört med år 1995
År 1999		
Frågan "Har företaget haft kostnader för FoU-verksamhet med egen personal under räkenskapsåret		Tillkom år 1999
1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå: Antal personer Antal årsverken Summa ...därav kvinnor Forskning Utveckling År t+1 År t+2	1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå: Antal personer Antal årsverken Summa ...därav kvinnor År t+1 År t+2	Blankett 810 innehåller ingen uppdelning av årsverken på forskning och utveckling
2. Forskningsdisciplin	-	Avser enbart årsverken för forskning, efterfrågades inte i blankett 810. Ingen förändring jämfört med år 1997
3. Driftkostnader för FoU Arbetskraftskostnader Övriga driftkostnader Därav Konsultarvoden Summa driftkostnader Därav driftkostnader för programvarurelaterad FoU		
4. Investeringar för FoU År t År t+1 År t+2	-	Ingen fråga om investeringar i 810. Ingen förändring jämfört med 1997
5. Produktgrupper Driftkostnader Investeringsutgifter	5. Produktgrupper Driftkostnader	Investeringsutgifter efterfrågades inte i 810. Ingen förändring jämfört med 1997
6. Syfte eller ändamål	-	Efterfrågades inte i 810. Ingen förändring jämfört med 1997

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
7. Finansieringskällor		Blankett 811 innehöll en något mer finfördelad uppdelning (28 grupper jämfört med 22).
8. Regional fördelning Årsverken FoU-utgifter (Driftkostnader+Investeringsutgifter)	-	Ingen regional fördelning i 810. Ingen förändring jämfört med 1997
9. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 22 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	9. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 16 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	Något färre typer av mottagare i blankett 810. Ingen förändring jämfört med år 1997
Har ni tillgång till Internet så att Ni kan lämna statistiska data på elektronisk väg? Om ja, skulle Ni föredra att svara på elektronisk väg?		Tillkom 1999
Hur lång tid behövde ni ungefär för att fylla i blanketten?		Tillkom 1999
År 2001		
1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå och kön: Antal personer Antal årsverken Summa Forskning Utveckling År t+1 År t+2	1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå och kön: Antal personer Antal årsverken Summa År t+1 År t+2	Ny SUN-kod. Blankett 810 innehåller ingen uppdelning av årsverken på forskning och utveckling. Prognosuppgifterna är inte uppdelade på kvinnor och män. Årsverken uppdelade på Forskning och Utveckling är inte heller uppdelade på kvinnor och män, däremot finns till summan därav kvinnor.
2. Forskningsdisciplin	-	Avser enbart årsverken för forskning, efterfrågades inte i blankett 810. Ingen förändring jämfört med år 1999
3. Driftkostnader för FoU Arbetskraftskostnader Övriga driftkostnader Därav Konsultarvoden Summa driftkostnader Därav driftkostnader för programvarurelaterad FoU		811 och 810 identiska Ingen förändring jämfört med år 1999
4. Investeringar för FoU År t År t+1 År t+2	-	Ingen fråga om investeringar i 810. Ingen förändring jämfört med 1999
5. Produktgrupper Driftkostnader Investeringsutgifter	5. Produktgrupper Driftkostnader	Investeringsutgifter efterfrågades inte i 810. Ingen förändring jämfört med 1999

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
6. Syfte eller ändamål	-	Efterfrågades inte i 810. Ingen förändring jämfört med 1999
7. Finansieringskällor		Blankett 811 innehöll en något mer finfördelad uppdelning (29 grupper jämfört med 23). Jämfört med föregående undersökning ändrades "Forskningsråd och statliga fonder" till "Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder". FORMAS tillkom som separat källa medan Byggeforskningsrådet försvann. Källan "NUTEK,ITPS, VINNOVA och Energimyndigheten" ersatte "NUTEK".
8. Regional fördelning Årsverken FoU-utgifter (Driftkostnader+Investeringsutgifter)	-	Ingen regional fördelning i 810. Ingen förändring jämfört med 1999
9. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 22 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	9. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 16 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	Något färre typer av mottagare i blankett 810. FORMAS tillkom som separat mottagare medan Byggeforskningsrådet försvann. Mottagaren "NUTEK,ITPS, VINNOVA och Energimyndigheten" ersatte "NUTEK". Jämfört med föregående undersökning ändrades "Övriga forskningsråd och fonder" till "Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder".
Har ni tillgång till Internet så att Ni kan lämna statistiska data på elektronisk väg? Om ja, skulle Ni föredra att svara på elektronisk väg?		Oförändrad jämfört med 1999
Hur lång tid behövde ni för att fylla i blanketten?		Oförändrad jämfört med 1999
År 2003		
Anvisningar i anslutning till frågorna på blanketten		Infördes år 2003 i betydligt större utsträckning än tidigare
A1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå och kön: Antal personer Antal årsverken Summa Forskning Utveckling År t+1	A1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå och kön: Antal personer Antal årsverken Summa År t+1	Blankett 810 innehåller ingen uppdelning av årsverken på forskning och utveckling Prognosuppgifterna avser endast ett år.

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
A2. Forskningsdisciplin	-	Tvåvetenskap tillkom år 2003. I fördelningen av teknikvetenskap togs "Samhällsbyggnadsteknik och arkitektur" samt "Övrig teknik" bort. Redovisningen avsåg från och med 2003 både forskning och utveckling.
A3. FoU-utgifter Driftkostnader Arbetskraftskostnader Övriga driftkostnader Konsultarvoden Summa driftkostnader Därav driftkostnader för programvarurelaterad FoU Därav driftkostnader för forskning Budgeterade/uppskattade driftkostnader för år t+1	A2. Driftkostnader för FoU Arbetskraftskostnader Övriga driftkostnader Konsultarvoden Summa driftkostnader Därav driftkostnader för programvarurelaterad FoU. Budgeterade/uppskattade driftkostnader för år t+1	811 och 810 identiska Konsultarvoden inte längre en däravpost till "Övriga driftkostnader". Därav driftkostnader för forskning och Budgeterade/uppskattade driftkostnader för år t+1 tillkom år 2003
A3. FoU-utgifter Investeringar År t År t+1	-	Ingen fråga om investeringar i 810. Prognos om investeringar endast för ett år.
A4. Produktgrupper Driftkostnader Investeringsutgifter	A3. Produktgrupper Driftkostnader	Investeringsutgifter efterfrågades inte i 810. Ingen förändring jämfört med 2001
A5. Syfte eller ändamål	-	Efterfrågades inte i 810. Ingen förändring jämfört med 2001
A6. Finansieringskällor	A4. Finansieringskällor	Samma uppdelning av källorna på bägge blanketterna. Jämfört med 2001 minskades antalet källor till 17.
A7. Regional fördelning Årsverken FoU-utgifter (Driftkostnader+Investeringsutgifter)	-	Ingen regional fördelning i 810. Ingen förändring jämfört med 2001
B1. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 16 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	B1. Extern/stödjande FoU-verksamhet Uppdrag Understöd 16 typer av mottagare + Summa och Därav andel programvarurelaterad FoU	Samma typer av mottagare i bägge blanketterna.
Om det gavs möjlighet skulle ni vilja besvara denna enkät via Internet?		Något ändrad formulering jämfört med 2001
Hur lång tid behövde ni för att ta fram uppgifterna och fylla i blanketten?		Något ändrad formulering jämfört med 2001

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
År 2005		
Ordningen på frågorna ändrades så att avsnittet om utlagd FoU placerades först. Enkäten kunde också besvaras elektroniskt via ELIS. En särskild "nät"-version togs därför fram.		
Har företaget haft utgifter för FoU-verksamhet under 2005? Ja, men enbart för FoU som utförts av andra Ja, enbart för egen FoU Ja, utgifter för både egen och utlagd FoU Nej		Frågan ändrad jämfört med år 2003
A. Utgifter för FoU som utförts av andra		Samma källor i bägge blanketterna något färre alternativ än 2003. Ingen uppdelning på Uppdrag och Understöd
B1 Utgifter för egen FoU fördelade efter typ av utgift Arbetskraftskostnader Konsultarvoden Övriga driftkostnader Investeringar i byggnader, mark och fastigheter Investeringar i maskiner och inventarier		Frågan placerades först i avsnittet 2005. För första gången frågades om investeringar på 810-blanketten. Prognoser placerades sist i enkäten.
B2 Finansiering av egen utförd FoU		Samma finansieringskällor som 2003
B3 Fördelning på produktgrupper Driftkostnader Investeringsutgifter	B3 Fördelning på produktgrupper Driftkostnader -	Ingen förändring jämfört med 2003
B4 Inriktning Syfte Biovetenskap och bioteknik	-	Avsnittet om syfte omfattade enbart de 6 primära syftena från 2003. Avsnittet om biovetenskap och bioteknik tillkom 2005.
B5 Utgifter för egen FoU fördelad på län	-	Frågorna om regional fördelning delades 2005 i två olika delar. De län där företaget enligt Företagsregistret hade verksamhet förtrycktes på blanketten.
C1 Antal personer fördelade på utbildningsnivå Kön		Bestod av en del av tablå A1 2003.
C2 Antal FoU-årsverken fördelade på utbildningsnivå Kön		Bestod av en del av tablå A1 2003. Uppdelningen på forskning resp. utveckling slopades 2005
C3 Antal FoU-årsverken fördelade på yrke Kön		Ny fråga 2005

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
C4 Regional fördelning av personal och årsverken för FoU Antal personer Antal årsverken Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsv.	-	Frågorna om antal personer och antal årsverken utförda av forskare tillkom 2005 De län där företaget enligt Företagsregistret hade verksamhet förtrycktes på blanketten.
D Prognos av egen utförd FoU för år t+1		Prognoserna samlades 2005 i en egen fråga. Prognosen av årsverken utförda av forskare tillkom 2005
Om det gavs möjlighet skulle ni vilja besvara denna enkät via Internet?		Frågan ställdes inte 2005
Hur lång tid behövde ni för att ta fram uppgifterna och fylla i blanketten?		Oförändrad jämfört med 2003
År 2007		
Blanketterna anpassades för skanning vilket innebar fler sidor (810 8 sidor i stället för 7 och 811 12 sidor i stället för 8)		
Har företaget haft utgifter för FoU-verksamhet under år 2007 Ja Nej		Svarsalternativen ändrade jämfört med 2005
A Har företaget haft utgifter för utlagd FoU-verksamhet under 2007 Ja Nej		Ny filterfråga 2007
Utlagd FoU-verksamhet fördelad på mottagande enheter		Samma mottagare som 2005
B Har företaget haft utgifter för egen FoU-verksamhet under år 2007		Ny filterfråga 2007
B1 Utgifter för egen FoU efter typ av utgift Arbetskraftskostnader Konsultarvoden Övriga driftkostnader Investeringar i byggnader, mark och fastigheter Investeringar i maskiner och inventarier		Oförändrad fråga jämfört med år 2005
B2 Finansiering av egen FoU 2007		Branschforskningsinstitut som 2005 skulle redovisas tillsammans med branschorganisationer redovisades 2007 i gruppen Andra företag i Sverige.

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
B3.1 Syfte	-	Samma uppdelning som 2005 men relativ fördelning i stället för absoluta tal.
B3.2 Biovetenskap och bioteknik	-	Oförändrad jämfört med år 2005
B4 Utgifter för egen FoU fördelade på produktgrupper Driftkostnader Investeringar		År 2007 redovisade även företag som får den mindre omfattande blanketten (810) investeringar uppdelade på produktgrupper
B5 Utgifter för egen FoU fördelad efter län	-	Ändrad jämfört med 2005. 2007 fanns samtliga län utskrivna och uppgiftslämnaren fick skriva i respektive län de haft verksamhet i istället för SCB:s förtryckning av arbetsställen.
C1 Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke Kön		Ny fråga 2007
C2 Antal personer i FoU-verksamhet med forskarexamen Kön		Del av fråga C1 2005. Forskarexamen i stället för forskarutbildning.
C3 Antal personår (årsverken) för FoU fördelat på yrke Kön	C3 Antal personår (årsverken) för FoU fördelat på yrke Kön	Frågan oförändrad jämfört med år 2005
C4 Regional fördelning av personal och personår för FoU 2009 Antal personer Antal personår Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsv.	-	Ändrad jämfört med 2005. 2007 fanns samtliga län utskrivna och uppgiftslämnaren fick skriva i respektive län de haft verksamhet i istället för SCB:s förtryckning av arbetsställen.
D Prognos för egen FoU 2008 Planerar företaget att bedriva FoU-verksamhet år 2008? Ungefär hur stora utgifter kommer företaget att ha för egen FoU under 2008? Ungefär hur många personår kommer med FoU-verksamheten att omfatta under 2008? Antal personår Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsv.		Frågan oförändrad jämfört med år 2005
E Övriga upplysningar Hur lång tid behövde ni för att ta fram uppgifterna och besvara enkäten?		Svar i timmar och minuter, 2005 enbart i minuter.

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
År 2009		
Har företaget haft utgifter för FoU-verksamhet under år 2009 Ja Nej		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
A Har företaget haft utgifter för utlagd FoU-verksamhet under 2009 Ja Nej		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
Utlagd FoU-verksamhet fördelad på mottagande enheter		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
B Har företaget haft utgifter för egen FoU-verksamhet under år 2009		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
B1 Utgifter för egen FoU efter typ av utgift Arbetskraftskostnader Konsultarvoden Övriga driftkostnader Investeringar i byggnader, mark och fastigheter Investeringar i maskiner och inventarier		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
B2 Finansiering av egen FoU 2009		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
B3.1 Syfte	-	Frågan oförändrad jämfört med år 2007
B3.2 Biovetenskap och bioteknik	-	Frågan oförändrad jämfört med år 2007
B4 Utgifter för egen FoU fördelade på produktgrupper Driftkostnader Investeringar		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
B5 Utgifter för egen FoU fördelad efter län	-	Frågan oförändrad jämfört med år 2007
C1 Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke Kön		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
C2 Antal personer i FoU-verksamhet med forskar-examen Kön		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
C3 Antal personår (årsverken) för FoU fördelat på yrke Kön	C3 Antal personår (årsverken) för FoU fördelat på yrke Kön	Frågan oförändrad jämfört med år 2007
C4 Regional fördelning av personal och personår för FoU 2009 Antal personer Antal personår	-	Frågan oförändrad jämfört med år 2007

Blankett 811	Blankett 810	Kommentar
Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsv.		
D Prognos för egen FoU 2010 Planerar företaget att bedriva FoU-verksamhet år 2010? Ungefär hur stora utgifter kommer företaget att ha för egen FoU under 2010? Ungefär hur många personår kommer med FoU-verksamheten att omfatta under 2010? Antal personår Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsv.		Frågan oförändrad jämfört med år 2007
E Övriga upplysningar Hur lång tid behövde ni för att ta fram uppgifterna och besvara enkäten?		Svar endast i minuter, 2007 både timmar och minuter

Bilaga 3. Lärosäten som ingår i redovisningen för respektive år för undersökningen om intäkter för FoU inom universitet och högskolor under perioden 1997–2009

Namn på lärosäte	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009
Blekinge internationella	x						
Blekinge tekniska högskola	x	x	x	x	x	x	x
Chalmers tekniska högskola	x	x	x	x	x	x	x
Danshögskolan	x	x	x	x	x	x	x
Dramatiska Institutet	x		x	x	x	x	x
Ericastiftelsen	x	x	x	x	x		x
Ersta Högskola	x						
Ersta-Sköndal högskola			x	x	x		x
Försvarshögskolan							x
Gammelkroppa skogsskola	x	x	x				
Gymnastik- och idrottshögskolan	x		x	x	x	x	x
Göteborgs universitet	x	x	x	x	x	x	x
Handelshögskolan i Stockholm	x	x	x	x	x	x	x
Hälsöhögskolan i Jönköping	x	x	x				
Hälsöhögskolan i Umeå	x						
Hälsöhögskolan i Värmland	x						
Hälsöhögskolan Väst i Skövde	x						
Hälsöhögskolan Väst i Vänersborg	x	x					
Högskolan Dalarna	x	x	x	x	x	x	x
Högskolan för kreativ datavetenskap			x				
Högskolan i Borås	x	x	x	x	x	x	x
Högskolan i Gävle	x	x	x	x	x	x	x
Högskolan i Halmstad	x	x	x	x	x	x	x
Högskolan i Jönköping	x	x	x	x	x	x	x
Högskolan i Kristianstad	x	x	x	x	x	x	x
Högskolan i Skövde	x	x	x	x	x	x	x
Högskolan på Gotland		x	x	x		x	x
Högskolan Väst	x	x	x	x	x	x	x
Ingesunds musikhögskola			x				
Institutet för rymdfysik	x	x	x	x	x	x	x
Johannelunds Teologiska Institut	x	x					
Kalmar läns vårdhögskola	x						
Karlstads universitet	x	x	x	x	x	x	x
Karolinska institutet	x	x	x	x	x	x	x
Karolinska institutet BNL	x						
Karolinska institutet IHV	x						
Karolinska institutet ISS	x						
Konstfack	x	x	x	x	x	x	x
Kungl Tekniska Högskolan	x	x	x	x	x	x	x
Kungl. konsthögskolan	x		x	x	x	x	x
Kungl. musikhögskolan	x	x	x	x	x	x	x
Linköpings universitet	x	x	x	x	x	x	x

Namn på lärosäte	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009
Luleå tekniska universitet	x	x	x	x	x	x	x
Linnéuniversitetet	x	x	x	x	x	x	x
Lunds universitet	x	x	x	x	x	x	x
Lärarhögskolan i Stockholm	x	x	x	x	x	x	
Malmö högskola		x	x	x	x	x	x
Mitthögskolan/ Mittuniversitetet	x	x	x	x	x	x	x
Mälardalens högskola	x	x	x	x	x	x	x
Nordiska hälsovårdshögskolan	x		x	x			
Operahögskolan i Stockholm	x	x	x	x	x	x	x
Röda Korsets sjuksköterskeskola	x	x	x	x			
Sophiahemmets högskola	x				x		x
Stiftelsen Stora Sköndal	x						
Stockholms Musikpedagogiska Institut			x				
Stockholms universitet	x	x	x	x	x	x	x
Sveriges lantbruksuniversitet	x	x	x	x	x	x	x
Södertörns högskola	x	x	x	x	x	x	x
Teaterhögskolan	x	x	x	x	x	x	x
Teologiska högskolan i Stockholm	x		x	x			
Umeå universitet	x	x	x	x	x	x	x
Uppsala universitet	x	x	x	x	x	x	x
Vårdhögskolan Falun	x						
Vårdhögskolan Gävle	x						
Vårdhögskolan i Boden	x						
Vårdhögskolan i Borås	x						
Vårdhögskolan i Göteborg	x						
Vårdhögskolan i Kristianstad	x						
Vårdhögskolan i Malmö	x						
Vårdhögskolan i Uppsala	x						
Vårdhögskolan i Växjö	x						
Vårdhögskolan Lund-Helsingborg	x						
Örebro Missionsskola	x	x					
Örebro universitet	x	x	x	x	x	x	x

Not: Observera att vissa av de lärosäten som återfinns i tabellen bytt namn under perioden 1997–2009. I dessa fall är det lärosätets nuvarande namn (2009) som återfinns i tabellen. Linnéuniversitetet är en sammanslagning av Högskolan i Kalmar och Växjö Universitet. Sammanslagningen skedde 1 januari 2010.

Bilaga 4. Blankettförändringar 1997–2007 i undersökningarna om FoU i offentlig sektor

Inom offentlig sektor används från och med år 2005 fyra olika blanketter, en för vardera statliga myndigheter, kommuner, landsting och lokala och regionala FoU-enheter. I denna genomgång jämförs enkäterna mellan åren, med början med statliga myndigheter.

Statliga myndigheter

Statliga myndigheter	Kommentar
År 1997	
1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå: – Antal personer – Antal årsverken – Summa därav kvinnor därav Forskning därav Utveckling – År t+1 – År t+2 Utbildningsnivåerna: – Forskarutbildning – Eftergymnasial utbildning a. 3 år eller mer b. kortare än tre år – Gymnasial utbildning – Övrig utbildning	Ingen förändring jämfört med 1995.
2. Forskningsdisciplin andelar i procent	Avser enbart årsverken för forskning.
3. Driftkostnader för FoU – Arbetskraftskostnader – Övriga driftkostnader – Räntekostnader (lån för investeringar för FoU) – Summa – Summa exkl. räntekostnader Procent av summa exkl. räntekostnader som avser – grund- och tillämpad forskning – utvecklingsverksamhet	Tillkommit från 1995: Räntekostnader (lån för investeringar för FoU). Summan exkl. räntekostnaden som avser grund- och tillämpad forskning respektive utvecklingsverksamhet.
4. Investeringar för FoU – Byggnader, mark och fastigheter – Maskiner och inventarier – År t – År t+1 – År t+2	Prognosen för år t+2 tillkommit sedan år 1995.
5. Syfte/ändamål med egen FoU Främjande/förbättring av – industriell verksamhet – jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – övriga näringar (handel, bank m.m.) – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – arbetsmiljö och personalskydd – hälso- och sjukvård – socialvård, social miljö, trygghet – undervisning – offentlig förvaltning	Allmän kunskapsutveckling har tillkommit i stället för syftet kunskap inom andra områden som fanns i enkäten 1995/96. Forskningsdisciplinerna är nya jämfört med år 1995/96. Andelen informationsteknik och bioteknik är nya från 1995/96. FoU-verksamhetens inriktning på produktgrupper har tagits bort sedan 1995/96.

Statliga myndigheter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> – kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet – försvar – kunskap om rymden – kunskap om jorden och atmosfären – allmän kunskapsutveckling <p>5.1 Allmän kunskapsutveckling fördelas på forskningsdisciplinerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora <p>5.2 Driftkostnader exkl. räntekostnader ange andel, i procent:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informationsteknik – bioteknik 	
<p>6. Finansiering av egen FoU-verksamhet</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Riksgäldskontoret – Självfinansiering – Direkta statsanslag – Industri-/regionala fonder – Forskningsråd och andra statliga fonder – Stiftelser med medel från löntagarfonder – Militära myndigheter – Svenska företag – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – Bygghörsningsrådet – NUTEK – Kommunala myndigheter, verk, landsting – Privata institut (ej affärsdrivande) m.m. – Statliga affärsdrivande verk – Statliga forskningsinstitut – Universitet och högskolor – Övriga civila statliga myndigheter – Internordiska organisationer <p>EU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ramprogram för FoU – Övriga medel från EU – Övriga internationella organisationer – Utländska statliga enheter – Utländska privat enheter <p>6.1 Fördelning av de direkta statsanslagen på anslagsnummer.</p>	<p>Finansieringskällor som tillkommit från 1995 är:</p> <p>Riksgäldskontoret, Stiftelser med medel från löntagarfonder.</p> <p>Tillkommit har också uppdelningen av EU-medel från ramprogram och övriga medel.</p>
<p>7. Regional fördelning av egen FoU-verksamhet på län.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Årsverken – Driftkostnader 	<p>Fördelningen av driftkostnader är ny jämfört med 1995</p>
<p>8. FoU-uppdrag och -understöd fördelat på mottagande enhet</p> <ul style="list-style-type: none"> – statliga forskningsinstitut – universitet och högskolor – svenska företag – branschorganisationer/-forskningsinstitut – privata institutioner, forskare – bygghörsningsrådet – övriga forskningsinstitut och fonder – militära myndigheter 	<p>Ingen förändring jämfört med 1995.</p>

Statliga myndigheter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> – kommunala myndigheter, verk, landsting – statliga affärsdrivande verk – NUTEK – övriga civila statliga myndigheter – Internordiska organisationer – övriga internationella organisationer – utländska statliga enheter – utländska privata enheter – andra ange vilka 	
<p>9. Syfte/ändamål med den externa FoU-verksamheten Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – jordbruk, skogsbruk och fiske – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – övriga näringar (handel, bank m.m.) – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – arbetsmiljö och personalskydd – hälso- och sjukvård – socialvård, social miljö, trygghet – undervisning – offentlig förvaltning – kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet – försvar – kunskap om rymden – kunskap om jorden och atmosfären – allmän kunskapsutveckling <p>9.1 Allmän kunskapsutveckling fördelas på forskningsdisciplinerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora <p>9.2 Driftkostnader exkl. räntekostnader andel i procent:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informationsteknik – bioteknik 	<p>Allmän kunskapsutveckling har tillkommit i stället för kunskap inom andra områden 1995/96.</p> <p>Forskningsdisciplinerna har tillkommit jämfört med år 1995/96. Andelen informationsteknik och bioteknik har tillkommit från 1995/96.</p> <p>FoU-verksamhetens inriktning på produktgrupper 1995/96 är borttagen.</p>
<p>10. Finansiering av den externa FoU-verksamheten</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Direkta statsanslag – NUTEK – Övriga civila statliga myndigheter – Forskningsråd och andra statliga fonder – Stiftelser med medel från löntagarfonder – Statliga forskningsinstitut – Militära statliga myndigheter – Primärkommunala myndigheter och verk – Universitet och högskolor – Statliga affärsdrivande verk – Svenska företag – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – Privata icke affärsdrivande institutioner – Internordiska organisationer 	<p>Finansieringskällan stiftelser med medel från löntagarfonderna har tillkommit från 1995/96.</p> <p>Det har även skett förändringar i de utländska finansieringskällorna. 1995/96 var finansieringskällorna uppdelade i nordiska statliga enheter samt övriga utländska privata och statliga enheter. År 1995/96 fanns inte heller uppdelningen i EU:s ramprogram och övriga medel från EU.</p>

Statliga myndigheter	Kommentar
<p>EU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ramprogram för FoU – Övriga medel från EU <p>– Övriga internationella organisationer</p> <p>– Utländska statliga enheter</p> <p>– Utländska privat enheter</p> <p>10.1 Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer.</p>	
År 1999	
1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå	Ingen förändring jämfört med 1997.
2. Forskningsdisciplin andelar i procent	Ingen förändring jämfört med 1997.
<p>3. Driftkostnader för FoU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arbetskraftskostnader – Övriga driftkostnader – Summa <p>Procent som avser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – grund- och tillämpad forskning – utvecklingsverksamhet 	Räntekostnader har tagits bort.
4. Investeringar för FoU	Ingen förändring jämfört med 1997.
<p>5. Syfte/ändamål med egen FoU</p> <p>Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – övriga näringar (handel, bank m.m.) – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – arbetsmiljö och personalskydd – hälso- och sjukvård – socialvård, social miljö, trygghet – undervisning – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsplanering – kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet – försvar – kunskap om rymden – utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären – allmän kunskapsutveckling <p>5.1 Allmän kunskapsutveckling fördelas på forskningsdisciplinerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora <p>5.2 Driftkostnader exkl. räntekostnader andel, i procent:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informationsteknik – bioteknik 	<p>Offentlig förvaltning har utökats med ekonomisk planering och övrig samhällsplanering.</p> <p>Kunskap om jorden och atmosfären har bytt namn till utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären.</p>
6. Finansiering av egen FoU-verksamhet	Ingen förändring jämfört med 1997.
6.1 Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer	
7. Regional fördelning av egen FoU-verksamhet på län.	Ingen förändring jämfört med 1997.

Statliga myndigheter	Kommentar
8. FoU-uppdrag och -understöd fördelat på mottagande enhet	Ingen förändring jämfört med 1997.
9. Syfte/ändamål med egen FoU Främjande/förbättring av <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – jordbruk, skogsbruk, fiske – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – övriga näringar (handel, bank m.m.) – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – arbetsmiljö och personalskydd – hälso- och sjukvård – socialvård, social miljö, trygghet – undervisning – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsplanering – kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet – försvar – kunskap om rymden – utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären – allmän kunskapsutveckling <p>9.1 Allmän kunskapsutveckling fördelas på forskningsdisciplinerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora <p>9.2 Driftkostnader exkl. räntekostnader andel i procent:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informationsteknik – bioteknik 	Offentlig förvaltning har utökats med ekonomisk planering och övrig samhällsplanering. Kunskap om jorden och atmosfären har bytt namn till utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären.
10. Finansiering av extern FoU-verksamhet 10.1 Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer	Ingen förändring jämfört med 1997.
År 2001	
1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå <ul style="list-style-type: none"> – Antal personer – Antal årsverken – Summa <ul style="list-style-type: none"> därav kvinnor därav Forskning därav Utveckling – År t+1 – År t+2 	Kategorin övrig utbildning har tagits bort och tillkommit har i stället förgymnasial utbildning.
Utbildningsnivåerna: <ul style="list-style-type: none"> – Forskarutbildning – Eftergymnasial utbildning <ul style="list-style-type: none"> a. 3 år eller mer b. kortare än tre år – Gymnasial utbildning – Förgymnasial utbildning 	
2. Forskningsdisciplin andelar i procent	Ingen förändring jämfört med 1999.
3. Driftkostnader för FoU	Ingen förändring jämfört med 1999.

Statliga myndigheter	Kommentar
4. Investeringar för FoU	Ingen förändring jämfört med 1999.
<p>5. Syfte/ändamål med egen FoU Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – arbetsmiljö och personalskydd – hälso- och sjukvård – socialvård, social miljö, trygghet – undervisning – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsplanering – kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet – försvar – kunskap om rymden – utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären – allmän vetenskaplig utveckling <p>5.1 Allmän vetenskaplig utveckling fördelas på forskningsdisciplinerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora – Tvärvetenskap <p>5.2 Driftkostnader exkl. räntekostnader andel i procent</p> <ul style="list-style-type: none"> – informationsteknik – bioteknik – Lantbruksvetenskap <p>5.2 Driftkostnader exkl. räntekostnader andel i procent</p> <ul style="list-style-type: none"> – informationsteknik – bioteknik 	<p>Övriga näringar (handel, bank m.m.) är borttagen jämfört med 1999.</p> <p>Allmän kunskapsutveckling har ersatts av allmän vetenskaplig utveckling.</p> <p>Inom allmän vetenskaplig utveckling har forskningsdisciplinerna utökats med tvärvetenskap.</p>
<p>6. Finansiering av egen FoU-verksamhet</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Riksgäldskontoret – Självfinansiering – Direkta statsanslag – Industri-/regionala fonder – Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder – Stiftelser med medel från löntagarfonder – Militära myndigheter – Svenska företag – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – FORMAS – NUTEK, ITPS, Vinnova och Energimyndigheten – Kommunala myndigheter, verk, landsting – Privata institut (ej affärsdrivande) m.m. – Statliga affärsdrivande verk – Statliga forskningsinstitut – Universitet och högskolor – Övriga civila statliga myndigheter – Internordiska organisationer 	<p>Förändringar sedan enkäten 1999:</p> <p>Finansieringskälla forskningsråd och andra statliga fonder har ändrats till Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder, alternativet FORMAS har tillkommit.</p> <p>Bygghörsningsrådet är borttaget.</p> <p>Finansieringskällan NUTEK har utökats med ITPS, Vinnova och Energimyndigheten.</p>

Statliga myndigheter	Kommentar
EU <ul style="list-style-type: none"> – Ramprogram för FoU – Övriga medel från EU – Övriga internationella organisationer <ul style="list-style-type: none"> – Utländska statliga enheter – Utländska privat enheter 6.1 Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer	
7. Regional fördelning av egen FoU-verksamhet på län.	Ingen förändring jämfört med 1999.
8. FoU-uppdrag och -understöd fördelat på mottagande enhet <ul style="list-style-type: none"> – statliga forskningsinstitut – universitet och högskolor – svenska företag – branschorganisationer/-forskningsinstitut – privata institutioner, forskare – FORMAS – Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder – militära myndigheter – kommunala myndigheter, verk, landsting – statliga affärsdrivande verk – NUTEK, ITPS, Vinnova och Energimyndigheten – övriga civila statliga myndigheter – internordiska organisationer – övriga internationella organisationer – utländska statliga enheter – utländska privata enheter – andra ange vilka 	Förändringar jämfört med 1999 års enkät: Mottagande enhet forskningsråd och andra statliga fonder har ändrats till Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder, alternativet FORMAS har tillkommit. Bygghörsningsrådet är borttaget. Den mottagande enheten NUTEK har utökats med ITPS, Vinnova och Energimyndigheten.
9. Syfte/ändamål med extern FoU Främjande/förbättring av <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – arbetsmiljö och personalskydd – hälso- och sjukvård – socialvård, social miljö, trygghet – undervisning – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsplanering – kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet – försvar – kunskap om rymden – utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären – allmän vetenskaplig utveckling 9.1 Allmän vetenskaplig utveckling fördelas på forskningsdisciplinerna: <ul style="list-style-type: none"> – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora – Tvärvetenskap 9.2 Driftkostnader exkl. räntekostnader andel, i procent: <ul style="list-style-type: none"> – informationsteknik – bioteknik 	Övriga näringar (handel, bank mm) är borttagen jämfört med 1999. Allmän kunskapsutveckling har ersatts av allmän vetenskaplig utveckling. Inom allmän vetenskaplig utveckling har forskningsdisciplinerna utökats med tvärvetenskap.

Statliga myndigheter	Kommentar
<p>10. Finansiering av extern FoU-verksamhet Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Direkta statsanslag – Industri-/regionala fonder – Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder – Stiftelser med medel från löntagarfonder – Militära myndigheter – Svenska företag – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – FORMAS – NUTEK, ITPS, Vinnova och Energimyndigheten – Kommunala myndigheter, verk, landsting – Privata institut (ej affärsdrivande) m.m. – Statliga affärsverk – Statliga forskningsinstitut – Universitet och högskolor – Övriga civila statliga myndigheter – Internordiska organisationer <p>EU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ramprogram för FoU – Övriga medel – Övriga internationella organisationer – Utländska statliga enheter – Utländska privat enheter <p>10.1 Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer.</p>	<p>Förändringar sedan enkäten 1999: Finansieringskälla forskningsråd och andra statliga fonder har ändrats till Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder, alternativet FORMAS har tillkommit.</p> <p>Byggforskningsrådet är borttaget.</p> <p>Finansieringskällan NUTEK har utökats med ITPS, Vinnova och Energimyndigheten.</p>
<p>År 2003</p>	
<p>1. Egen personal för FoU efter utbildningsnivå:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antal personer – Antal årsverken – Summa <ul style="list-style-type: none"> därav kvinnor därav Forskning därav Utveckling – År t+1 	<p>Prognosen för År t+2 är borttagen.</p>
<p>2. Forskningsdisciplin andelar i procent</p>	<p>Ingen förändring jämfört med 2001.</p>
<p>3.1 Driftkostnader för FoU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arbetskraftskostnader – Övriga driftkostnader 	<p>Uppdelningen av kostnader som avser grund- och tillämpad forskning respektive utvecklingsverksamhet, har tagits bort.</p>
<p>3.2 Investeringar för FoU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Byggnader, mark och fastigheter – Maskiner och inventarier – År t – År t+1 	<p>Prognosen för År t+2 borttagen.</p>
<p>4. Syfte/ändamål med egen FoU Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – arbetsmiljö och personalskydd – hälso- och sjukvård – socialvård, social miljö, trygghet 	<p>Ingen förändring av huvudsyftena, men underindelningarna av allmänvetenskaplig utveckling har tagits bort.</p>

Statliga myndigheter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> – undervisning – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsplanering – kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet – försvar – kunskap om rymden – utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären – allmän vetenskaplig utveckling 	
<p>5. Finansiering av egen FoU-verksamhet</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Riksgäldskontoret – Direkta statsanslag – Andra civila myndigheter – Andra militära myndigheter – Övriga offentliga medel – Svenska företag – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – Övriga svenska privata medel – Utländska statliga enheter – Utländska privata enheter <p>EU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ramprogram för FoU – Övriga medel från EU – Övriga internationella organisationer – Annan enhet, ange vilken/vilka <p>5.1 Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer</p>	<p>Förändringar från enkäten 2001:</p> <p>Andra civila myndigheter är en hopslagning av alternativen Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder, FORMAS, NUTEK, ITPS, Vinnova och Energimyndigheten och övriga civila statliga myndigheter.</p> <p>Övriga offentliga medel är en hopslagning av alternativen statliga affärsdrivande verk, statliga forskningsinstitut, stiftelser med medel från löntagarfonder och kommunala myndigheter, verk, landsting samt universitet och högskolor.</p> <p>Övriga privata medel är en hopslagning av alternativen privata institut och industri/regionala fonder.</p>
<p>6. Regional fördelning av egen FoU-verksamhet på län.</p>	<p>Ingen förändring jämfört med 2001.</p>
<p>7. FoU-uppdrag och -understöd fördelat på mottagande enhet</p> <ul style="list-style-type: none"> – Statliga civila myndigheter – Militära myndigheter – Universitet och högskolor – Kommunala myndigheter, verk, landsting – Svenska företag – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – Privata institutioner, forskare – Utländska statliga enheter – Utländska privata enheter – Övriga internationella organisationer – Annan enhet, ange vilken/vilka 	<p>Mottagande sektor har hopslagna alternativ jämfört med 2001.</p> <p>Hopslaget till statliga civila myndigheter är alternativen statliga forskningsinstitut, Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder, FORMAS, statliga affärsdrivande verk, NUTEK, ITPS, Vinnova och Energimyndigheten och övriga civila statliga myndigheter.</p> <p>Hopslagna till övriga internationella organisationer är alternativen internordiska organisationer och övriga internationella organisationer.</p>
<p>8. Syfte/ändamål med extern FoU</p>	<p>Ingen förändring jämfört med 2001.</p>
<p>9. Finansiering av extern FoU-verksamhet</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Riksgäldskontoret – Direkta statsanslag – Andra civila myndigheter – Andra militära myndigheter – Övriga offentliga medel – Svenska företag – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – Övriga svenska privata medel 	<p>Förändringar från enkäten 2001:</p> <p>Andra civila myndigheter är en hopslagning av alternativen Vetenskapsrådet, FAS och statliga fonder, FORMAS, NUTEK, ITPS, Vinnova och Energimyndigheten och övriga civila statliga myndigheter.</p>

Statliga myndigheter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> – Utländska statliga enheter – Utländska privata enheter <p>EU</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ramprogram för FoU – Övriga medel från EU <p>– Övriga internationella organisationer</p> <ul style="list-style-type: none"> – Annan enhet, ange vilken/vilka <p>9.1 Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer</p>	<p>Övriga offentliga medel är en hopslagning av alternativen statliga affärsdrivande verk, statliga forskningsinstitut, stiftelser med medel från löntagarfonder och kommunala myndigheter, verk, landsting samt universitet och högskolor. Övriga privata medel är en hopslagning av alternativen privata institut och industri/regionala fonder</p>
År 2005	
<p>A1. Utgifter för egen FoU efter typ av utgift:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arbetskraftskostnader – Konsultarvoden – Övriga driftkostnader <p>Investeringar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Byggnader, mark och fastigheter – Maskiner och inventarier 	Konsultarvoden har tillkommit.
<p>A2. Finansiering av egen FoU-verksamhet</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Direkta statsanslag – Självfinansiering (inkl. medel från Riksgäldskontoret) – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Landsting och kommuner – Offentliga forskningsstiftelser – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata icke-vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU <p>Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer</p>	<p>Inom finansieringskälla har alternativen förändrats mellan undersökningarna gällande 2005 och 2003.</p> <p>Riksgäldskontoret är borttaget.</p> <p>Övriga statliga myndigheter har delats upp i:</p> <ul style="list-style-type: none"> Universitet och högskolor Övriga statliga myndigheter Landsting och kommuner Offentliga forskningsstiftelser <p>Utländska privata enheter har delats upp i företag i utlandet samt privata icke-vinstdrivande enheter i utlandet.</p> <p>Övriga svenska privata medel är borttaget.</p> <p>Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige har tillkommit.</p>
<p>A3.1. Utgifter för egen FoU efter inriktning.</p> <p>A3.2. Biovetenskap och bioteknik</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bedriver myndigheten FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området biovetenskap? – Bedriver myndigheten FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? – Uppskatta hur stor andel av myndighetens utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent. 	<p>Ingen förändring av syfte/ändamål jämfört med 2003.</p> <p>Jämfört med enkäten 2003 har frågan där myndigheten ska ange hur stor andel av den egna FoU-verksamheten som omfattar forskning och FoU-verksamhet med informationsteknisk inriktning tagits bort.</p>
A4. Utgifter för egen FoU efter län	Ingen förändring jämfört med 2003.
<p>B1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet</p> <p>Mottagande enheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter 	<p>Landsting och kommuner är nu ett eget alternativ.</p> <p>Företag i utlandet ingick tidigare i</p>

Statliga myndigheter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> – Övriga statliga myndigheter – Landsting och kommuner – Branschforskningsinstitut – Övriga privata utförare i Sverige – Företag i utlandet – Universitet och högskolor i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Internationella organisationer – Övriga privata utförare i utlandet 	utländska privata enheter men är nu ett eget alternativ.
<p>B2. Utgifter för utlagd FoU efter finansieringskälla</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Direkta statsanslag – Självfinansiering (inkl. medel från Riksgäldskontoret) – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Landsting och kommuner – Offentliga forskningsstiftelser – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata icke-vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU <p>Fördelning av direkta statsanslag på anslagsnummer</p>	<p>Inom finansieringskälla har alternativen förändrats mellan undersökningarna gällande 2005 och 2003</p> <p>Riksgäldskontoret är borttaget. Övriga statliga myndigheter har delats upp i:</p> <ul style="list-style-type: none"> Universitet och högskolor Övriga statliga myndigheter Landsting och kommuner Offentliga forskningsstiftelser <p>Utländska privata enheter har delats upp i företag i utlandet samt privata icke-vinstdrivande enheter i utlandet.</p> <p>Övriga svenska privata medel är borttaget.</p> <p>Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige har tillkommit.</p>
<p>B3. Utgifter för egen FoU efter inriktning.</p>	<p>Ingen förändring av syfte/ändamål jämfört med 2003.</p> <p>Jämfört med enkäten 2003 har frågan där myndigheten ska ange hur stor andel av den utlagda FoU-verksamheten som omfattar forskning och FoU-verksamhet med informationsteknisk inriktning tagits bort.</p>
<p>C1. Antal personer i FoU fördelat på utbildningsnivå</p>	<p>Ingen förändring jämfört med 2003.</p>
<p>C2. Antal FoU-årsverken fördelat på utbildningsnivå.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antal årsverken kvinnor – Antal årsverken män <p>Utbildningsnivåerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forskarutbildning – Eftergymnasial utbildning <ul style="list-style-type: none"> a. 3 år eller mer b. kortare än tre år – Gymnasial utbildning – Förgymnasial utbildning 	<p>Prognosen för Årt+1 har tagits bort.</p>
<p>C3. Antal FoU-årsverken fördelat på yrke och kön:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forskare, produktutvecklare eller motsv. – Tekniska experter – Annan understödjande personal 	<p>Nytt jämfört med 2003.</p>

Statliga myndigheter	Kommentar
C4. Regional fördelning av personal och årsverken. Fördelat på: – antal personer – antal årsverken – därav årsverken utförda av yrkeskategorin forskare, produktutvecklare eller motsvarande	Nytt jämfört med 2003.
D. Prognos av egen utförd FoU	Ingen förändring jämfört med 2003.
År 2007	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet	Ingen förändring jämfört med 2005.
A2. Finansiering av utlagd FoU	Ingen förändring jämfört med 2005.
A3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/inriktning	Ingen förändring jämfört med 2005.
B1. Utgifter för egen FoU fördelade efter typ av utgift	Ingen förändring jämfört med 2005.
B2. Finansiering av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2005.
B3. Utgifter för egen FoU fördelat på syfte/inriktning	Ingen förändring jämfört med 2005.
B4. Bedriver myndigheten FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området bioteknik?	Ingen förändring jämfört med 2005.
B5. Bedriver myndigheten FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av myndighetens utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Ingen förändring jämfört med 2005.
B6. Utgifter för egen FoU fördelat efter län.	Ingen förändring jämfört med 2005.
C1. Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2005.
C2. Antal personer i FoU-verksamhet med forskar-examen.	Jämfört med 2005 är enbart utbildningsnivån forskarutbildning kvar, de andra är borttagna.
C3. Antal FoU-årsverken fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2005. Antal årsverken fördelat på utbildningsnivå är borttaget.
C4. Antal personer fördelat på disciplin. – Kvinnor – Män – Därav forskare kvinnor – Därav forskare män Fördelas på disciplinerna: – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora – Tvärvetenskap	Tillkommit från 2005.
C5. Regional fördelning av personal och årsverken.	Ingen förändring jämfört med 2005.
D. Prognos för egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2005.

Statliga myndigheter	Kommentar
År 2009	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet	Ingen förändring jämfört med 2007.
A2. Finansiering av utlagd FoU	Ingen förändring jämfört med 2007.
A3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/inriktning	Ändrat språkbruk: Syfte/ <i>ändamål</i> i stället för syfte/ <i>inriktning</i> . I övrigt ingen förändring jämfört med 2007.
B1. Utgifter för egen FoU fördelade efter typ av utgift	Ingen förändring jämfört med 2007.
B2. Finansiering av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2007.
B3. Utgifter för egen FoU fördelat på syfte/inriktning	Ingen förändring jämfört med 2007.
B4. Bedriver myndigheten FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området bioteknik?	Borttaget jämfört med 2007.
B5. Bedriver myndigheten FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av myndighetens utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Borttaget jämfört med 2007.
B6. Utgifter för egen FoU fördelat efter län.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C1. Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C2. Antal personer i FoU-verksamhet med forskar-examen.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C3. Antal FoU-årsverken fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C4. Antal personer fördelat på disciplin.	Borttaget jämfört med 2007.
C5. Regional fördelning av personal och årsverken.	Ingen förändring jämfört med 2007.
D. Prognos för egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2007.

Kommuner

Kommuner	Kommentar
År 2005	
<p>A1. Utgifter för egen FoU efter typ av utgift:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arbetskraftskostnader – Konsultarvoden – Övriga driftkostnader <p>Investeringar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Byggnader, mark och fastigheter – Maskiner och inventarier 	
<p>A2. Finansiering av egen FoU-verksamhet</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Direkta statsanslag – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Landsting och övriga kommuner – Offentliga forskningsstiftelser – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata icke-vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU 	
<p>A3. Syfte/ändamål med egen FoU</p> <p>Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – hälso- och sjukvård – socialtjänst, social miljö och trygghet – kulturutbud, massmedia, fritid – undervisning – arbetsmiljö och personalskydd – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällservice – försvar – allmän vetenskaplig utveckling <p>Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning, i procent?</p>	
<p>B1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.</p> <p>Mottagande enheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Landsting och övriga kommuner – Lokala och regionala FoU-enheter – Branschforskningsinstitut – Övriga privata utförare i Sverige – Företag i utlandet – Universitet och högskolor i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Internationella organisationer 	

Kommuner	Kommentar
– Övriga privata utförare i utlandet	
B2. Utgifter för utlagd FoU efter finansieringskälla Finansieringskälla: – Självfinansiering – Direkta statsanslag – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Landsting och kommuner – Offentliga forskningsstiftelser – Branschorganisationer/-forskningsinstitut – Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata icke-vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU	
B3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål Främjande/förbättring av – industriell verksamhet – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – hälso- och sjukvård – socialtjänst, social miljö och trygghet – kulturutbud, massmedia, fritid – undervisning – arbetsmiljö och personalskydd – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice – försvar – allmän vetenskaplig utveckling Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning, i procent?	
C1. Antal personer i FoU fördelade på utbildningsnivå och kön. Utbildningsnivåerna: – Forskarutbildning – Eftergymnasial utbildning a. 3 år eller mer b. kortare än tre år – Gymnasial utbildning – Förgymnasial utbildning	
C2. Antal FoU-årsverken fördelade på utbildningsnivå och kön. Utbildningsnivåerna: – Forskarutbildning – Eftergymnasial utbildning a. 3 år eller mer b. kortare än tre år – Gymnasial utbildning – Förgymnasial utbildning	
C3. Antal FoU-årsverken fördelat på yrke och kön: – Forskare, produktutvecklare eller motsv. – Tekniska experter – Annan understödjande personal	

Kommuner	Kommentar
<p>D. Prognos av egen FoU</p> <p>Har kommunen planerat att driva FoU-verksamhet under 2006?</p> <p>Uppskatta utgifterna för den egna FoU-verksamheten 2006.</p> <p>Uppskatta antalet årsverken i den egna FoU-verksamheten 2006. Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsvarande.</p>	
År 2007	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.	Ingen förändring jämfört med 2005.
A2. Utgifter för utlagd FoU efter finansieringskälla	Ingen förändring jämfört med 2005.
A3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål	Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning är borttaget.
B1. Utgifter för egen FoU efter typ av utgift	Ingen förändring jämfört med 2005.
B2. Finansiering av egen FoU-verksamhet	Ingen förändring jämfört med 2005.
B3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål	Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning är borttaget.
B4. Bedriver kommunen FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området Biovetenskap?	Tillkommit sedan 2005.
B5. Bedriver kommunen FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av kommunens utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Tillkommit sedan 2005.
C1. Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2005.
C2. Antal personer i FoU-verksamhet med forskarexamen.	Jämfört med 2005 är enbart utbildningsnivån forskarutbildning kvar, de andra är borttagna.
C3. Antal årsverken för FoU fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2005. Antal årsverken fördelat på utbildningsnivå är borttaget.
C4. Antal personer fördelat på disciplin – Kvinnor – Män – Därav forskare kvinnor – Därav forskare män Fördelas på disciplinerna: – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora – Tvärvetenskap	Tillkommit sedan 2005.
D. Prognos av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2005.

Kommuner	Kommentar
År 2009	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.	Ingen förändring jämfört med 2007.
A2. Utgifter för utlagd FoU efter finansieringskälla	Ingen förändring jämfört med 2007.
A3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål	Ingen förändring jämfört med 2007.
B1. Utgifter för egen FoU efter typ av utgift	Ingen förändring jämfört med 2007.
B2. Finansiering av egen FoU-verksamhet	Ingen förändring jämfört med 2007.
B3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål	Ingen förändring jämfört med 2007.
B4. Bedriver kommunen FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området Biovetenskap?	Borttaget jämfört med 2007.
B5. Bedriver kommunen FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av kommunens utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Borttaget jämfört med 2007.
C1. Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C2. Antal personer i FoU-verksamhet med forskarexamen.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C3. Antal årsverken för FoU fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C4. Antal personer fördelat på disciplin	Borttaget jämfört med 2007.
D. Prognos av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2007.

Landsting

Landsting	Kommentar
År 2005	
<p>A1. Utgifter för egen FoU efter typ av utgift.</p> <p>Driftkostnader:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arbetskraftskostnader – Konsultarvoden – Övriga driftkostnader <p>Investeringar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Byggnader, mark och fastigheter – Maskiner och inventarier 	
<p>A2. Utgifter för egen FoU efter finansieringskälla.</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Direkta statsanslag – ALF-medel – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Kommuner och övriga landsting – Offentliga forskningsstiftelser – Branschorganisationer/branschforskningsinstitut – Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU 	
<p>A3.1. Utgifter för egen FoU efter inriktning.</p> <p>Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – hälso- och sjukvård – socialtjänst, social miljö och trygghet – kulturutbud, massmedia, fritid – undervisning – arbetsmiljö och personalskydd – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice – försvar – allmän vetenskaplig utveckling <p>Allmän vetenskaplig utveckling fördelas på forskningsdisciplinerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naturvetenskap – matematik – teknikvetenskap – medicin – lantbruksvetenskap – samhällsvetenskap – humaniora – tvärvetenskap <p>Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning?</p>	

Landsting	Kommentar
<p>A3.2. Biovetenskap och bioteknik</p> <p>Bedriver landstinget FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området biovetenskap?</p> <p>Bedriver landstinget FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik?</p> <p>Uppskatta hur stor andel av landstingets utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.</p>	
<p>B1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet. Mottagande enheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Kommuner och övriga landsting – Lokala och regionala FoU-enheter – Branschforskningsinstitut – Övriga privata utförare i Sverige – Företag i utlandet – Universitet och högskolor i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Internationella organisationer – Övriga privata utförare i utlandet 	
<p>B2. Utgifter för utlagd FoU efter finansieringskälla Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Direkta statsanslag – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Kommuner och övriga landsting – Offentliga forskningsstiftelser – Branschorganisationer/branschforskningsinstitut – Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU 	
<p>B3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål. Utgifter för egen FoU efter inriktning. Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – hälso- och sjukvård – socialtjänst, social miljö och trygghet – kulturutbud, massmedia, fritid – undervisning – arbetsmiljö och personalskydd – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice – försvar – allmän vetenskaplig utveckling <p>Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning, i procent?</p>	

Landsting	Kommentar
<p>C. Prognos av egen FoU</p> <p>Har landstinget planerat att driva FoU-verksamhet under 2006?</p> <p>Uppskatta utgifterna för den egna FoU-verksamheten 2006.</p>	
År 2007	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.	Ingen förändring jämfört med 2005.
<p>A2. Finansiering av utlagd FoU.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Självfinansiering – Direkta statsanslag – ALF-medel – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Offentliga forskningsstiftelser – Övriga statliga myndigheter – Kommuner och övriga landsting – Branschorganisationer – Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU 	<p>ALF-medel har tillkommit sedan 2005 års enkät.</p> <p>Branschforskningsinstitut har tagits bort från alternativet branschorganisationer.</p>
A3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål.	<p>Borttaget jämfört med enkäten 2005:</p> <p>Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning?</p>
B1. Utgifter för egen FoU fördelade efter typ av utgift.	Ingen förändring jämfört med 2005.
B2. Finansiering av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2005.
<p>B3. Utgifter för egen FoU fördelade på syfte/inriktning.</p> <p>Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – hälso- och sjukvård – socialtjänst, social miljö och trygghet – kulturutbud, massmedia, fritid – undervisning – arbetsmiljö och personalskydd – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice – försvar – allmän vetenskaplig utveckling 	<p>Borttaget jämfört med enkäten 2005:</p> <p>Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning?</p> <p>Indelningen av allmänvetenskaplig utveckling på forskningsdisciplin.</p>
<p>B4. Biovetenskap och bioteknik</p> <p>Bedriver landstinget FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området Biovetenskap?</p>	Ingen förändring jämfört med 2005.

Landsting	Kommentar
B5. Bedriver landstinget FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av landstingets utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Ingen förändring jämfört med 2005.
C1. Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke och kön: – Forskare, produktutvecklare eller motsv. – Tekniska experter – Annan understödjande personal	Tillkommit sedan 2005.
C2. Antal personer i FoU-verksamhet med forskar-examen fördelat på kön.	Tillkommit sedan 2005.
C3. Antal årsverken för FoU fördelat på yrke och kön: – Forskare, produktutvecklare eller motsv. – Tekniska experter – Annan understödjande personal	Tillkommit sedan 2005.
C4. Antal personer fördelat på disciplin – Kvinnor – Män – Därav forskare kvinnor – Därav forskare män Fördelas på disciplinerna: – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora – Tvärvetenskap	Tillkommit sedan 2005.
D. Prognos av egen FoU Har landstinget planerat att driva FoU-verksamhet under 2006? Uppskatta utgifterna för den egna FoU-verksamheten 2006. Hur många årsverken kommer FoU-verksamheten att omfatta? – Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsvarande.	Frågorna om årsverken har tillkommit sedan 2005.
År 2009	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.	Ingen förändring jämfört med 2007.
A2. Finansiering av utlagd FoU.	Ingen förändring jämfört med 2007.
A3. Utgifter för utlagd FoU efter syfte/ändamål.	Ingen förändring jämfört med 2007.
B1. Utgifter för egen FoU fördelade efter typ av utgift.	Ingen förändring jämfört med 2007.
B2. Finansiering av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2007.
B3. Utgifter för egen FoU fördelade på syfte/inriktning.	Borttaget jämfört med 2007.

Landsting	Kommentar
B4. Biovetenskap och bioteknik Bedriver landstinget FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området Biovetenskap?	Borttaget jämfört med 2007.
B5. Bedriver landstinget FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av landstingets utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Borttaget jämfört med 2007.
C1. Antal personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke och kön: – Forskare, produktutvecklare eller motsv. – Tekniska experter – Annan understödjande personal	Borttaget jämfört med 2007.
C2. Antal personer i FoU-verksamhet med forskar-examen fördelat på kön.	Borttaget jämfört med 2007.
C3. Antal årsverken för FoU fördelat på yrke och kön: – Forskare, produktutvecklare eller motsv. – Tekniska experter – Annan understödjande personal	Borttaget jämfört med 2007.
C4. Antal personer fördelat på disciplin	Borttaget jämfört med 2007.
D. Prognos av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2007.

Lokala och regionala FoU-enheter

Lokala och regionala FoU-enheter	Kommentar
År 2005	
<p>A1. Utgifter för egen FoU efter typ av utgift.</p> <p>Driftkostnader:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arbetskraftskostnader – Konsultarvoden – Övriga driftkostnader <p>Investeringar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Byggnader, mark och fastigheter – Maskiner och inventarier 	
<p>A2. Utgifter för egen FoU efter finansieringskälla.</p> <p>Finansieringskälla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kommuner – Landsting – Självfinansiering – Direkta statsanslag – Företag i Sverige – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Offentliga forskningsstiftelser – Branschorganisationer/branschforskningsinstitut – Privata icke-vinstdrivande organisationer i Sverige – Företag i utlandet – Statliga enheter i utlandet – Privata icke-vinstdrivande organisationer i utlandet – EU:s ramprogram för FoU – EU-medel exkl. ramprogram för FoU – Internationella organisationer exkl. EU <p>Fördela beloppet från finansieringskällan kommuner på de olika finansierande kommunerna. Både belopp och namn på kommunen.</p> <p>Fördela beloppet från finansieringskällan landsting på de olika finansierande landstingen. Både belopp och namn på landsting.</p>	
<p>A3. Utgifter för egen FoU efter syfte/ändamål.</p> <p>Främjande/förbättring av</p> <ul style="list-style-type: none"> – industriell verksamhet – energi- och vattenförsörjning – transport och telekommunikation – boendemiljö och samhällsplanering – fysisk miljö och naturvård – hälso- och sjukvård – socialtjänst, social miljö och trygghet – kulturutbud, massmedia, fritid – undervisning – arbetsmiljö och personalskydd – offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice – försvar – allmän vetenskaplig utveckling <p>Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning, i procent?</p>	
<p>B1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Företag i Sverige – Kommuner – Landsting 	

Lokala och regionala FoU-enheter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> – Universitet och högskolor – Försvarsmyndigheter – Övriga statliga myndigheter – Övriga lokala/regionala FoU-enheter – Branschforskningsinstitut – Övriga privata utförare i Sverige – Företag i utlandet – Universitet och högskolor i utlandet – Statliga enhet i utlandet – Internationella organisationer – Övriga privata utförare i utlandet 	
<p>C1. Antal personer i FoU fördelade på utbildningsnivå och kön: Utbildningsnivåerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forskarutbildning – Eftergymnasial utbildning <ul style="list-style-type: none"> a. 3 år eller mer b. kortare än tre år – Gymnasial utbildning – Förgymnasial utbildning 	
<p>C2. Antal FoU-årsverken fördelade på utbildningsnivå: Utbildningsnivåerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forskarutbildning – Eftergymnasial utbildning <ul style="list-style-type: none"> a. 3 år eller mer b. kortare än tre år – Gymnasial utbildning – Förgymnasial utbildning 	
<p>C3. Antal FoU-årsverken fördelat på yrke och kön:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forskare, produktutvecklare eller motsv. – Tekniska experter – Annan understödjande personal 	
<p>D. Prognos av egen FoU</p> <p>Har den lokala/regionala FoU-enheten planerat att driva FoU-verksamhet under 2006?</p> <p>Uppskatta utgifterna för den egna FoU-verksamheten 2006.</p> <p>Hur många årsverken kommer FoU-verksamheten att omfatta?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Därav utförda av forskare, produktutvecklare eller motsvarande. 	
År 2007	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.	Ingen förändring jämfört med 2005.
B1. Utgifter för egen FoU fördelade efter typ av utgift.	Ingen förändring jämfört med 2005.
B2. Finansiering av egen FoU.	Ingen förändring jämfört med 2005.
B3. Utgifter för egen FoU fördelade på syfte/inriktning.	Borttaget sedan 2005: Hur stor andel av FoU-utgifterna avser forskning, i procent?
B4. Biovetenskap och bioteknik	Tillkommit sedan 2005.
Bedriver den lokala/regionala FoU-enheten FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området biovetenskap?	

Lokala och regionala FoU-enheter	Kommentar
B5. Bedriver den lokala/regionala FoU-enheten FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av den lokala/regionala FoU-enheten utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Tillkommit sedan 2005.
C1. Antalet personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke.	Tillkommit sedan 2005.
C2. Antalet personer i FoU-verksamhet med forskar-examen fördelat på kön.	Jämfört med 2005 är enbart utbildningsnivån forskarutbildning kvar, de andra är borttagna.
C3. Antal FoU-årsverken fördelade på yrke och kön.	Ingen förändring jämfört med 2005. Antal årsverken fördelat på utbildningsnivå är borttaget.
C4. Antal personer fördelat på disciplin – Kvinnor – Män – Därav forskare kvinnor – Därav forskare män Fördelas på disciplinerna: – Naturvetenskap – Matematik – Teknikvetenskap – Medicin – Lantbruksvetenskap – Samhällsvetenskap – Humaniora – Tvärvetenskap	Tillkommit sedan 2005.
D. Prognos av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2005.
År 2009	
A1. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande enhet.	Ingen förändring jämfört med 2007.
B1. Utgifter för egen FoU fördelade efter typ av utgift.	Ingen förändring jämfört med 2007.
B2. Finansiering av egen FoU.	Ingen förändring jämfört med 2007.
B3. Utgifter för egen FoU fördelade på syfte/inriktning.	Ändrat språkbruk: Syfte/ändamål i stället för syfte/inriktning. I övrigt ingen förändring jämfört med 2007.
B4. Biovetenskap och bioteknik Bedriver den lokala/regionala FoU-enheten FoU-verksamhet som utvecklar eller utnyttjar kunskap inom det brett definierade området biovetenskap?	Borttaget jämfört med 2007.
B5. Bedriver den lokala/regionala FoU-enheten FoU-verksamhet som inkluderar bioteknik? Uppskatta hur stor andel av den lokala/regionala FoU-enheten utgifter för egen FoU som avser bioteknik i procent.	Borttaget jämfört med 2007.
C1. Antalet personer i FoU-verksamhet fördelat på yrke.	Ingen förändring jämfört med 2007.

Lokala och regionala FoU-enheter	Kommentar
C2. Antalet personer i FoU-verksamhet med forskar-examen fördelat på kön.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C3. Antal FoU-årsverken fördelade på yrke och kön.	Ingen förändring jämfört med 2007.
C4. Antal personer fördelat på disciplin	Borttaget jämfört med 2007.
D. Prognos av egen FoU	Ingen förändring jämfört med 2007.

In English

R&D statistics increasingly comprehensive

R&D statistics in Sweden began to develop in the early 1960s. The Swedish R&D surveys have gradually expanded to include more and more parts of the Swedish R&D system. Originally they only covered technological and scientific R&D in the manufacturing industry. Today's regular R&D surveys cover all activities in all sectors of the society. A contributing factor to the statistics becoming comprehensive is the EU regulation from 2004 that had effects on both questionnaires and coverage. The gradual expansions of the R&D surveys have also meant that the results over time are not strictly comparable. The report aims to highlight the time series breaks in R&D statistics for the period 1997–2009.

Increased resources devoted to Swedish R&D during 1997–2009

During the period 1997–2009, R&D expenditure in Sweden increased from just under SEK 81 billion (in 2009 year's prices) to SEK 112 billion in 2009. The number of surveyed firms and other organizations has increased over the period, thus contributing to the increase in reported R&D expenditure for 2009 compared to 1997. Sweden has large expenditures on R&D in comparison with other countries when the R&D expenditures are related to GDP. The total R&D expenditure in relation to GDP represented 3.59 percent of GDP in 2009. Sweden holds a top position among the OECD countries.

Time series breaks for the business enterprise sector

There have been successive extensions of the survey on R&D in the business enterprise sector during the period 1997–2009. As from 2001 the survey was expanded to include also financial enterprises (credit institutions, banks and insurance companies). As from 2005, the survey was expanded once again in order to include enterprises with 10–49 employees. In previous surveys on R&D for the business enterprise sector only enterprises with 50 employees or more were covered. In addition to these population changes, other changes have been made regarding variables, methodology and industry classifications which create some problems for comparability over time.

Time series breaks for the higher education sector

The survey on R&D in the higher education sector is subdivided into two separate surveys. For the survey on income for R&D there is a good comparability from year 1995. For the survey on person-years for R&D, there has been a big change in the mode of collection in 2005. Before 2005 the questionnaires were distributed to departments of the higher education sector, but as from 2005 the questionnaires are sent directly to the staff. This change in collection method means that data for the period 1997–2003 are not comparable with data for the period 2005–2009.

Time series breaks for the public sector

During the period 1997–2009, coverage in respect of surveyed organizations in the public sector has changed. From 2005 in addition to government authorities and public research foundations, R&D activities carried out within county councils, municipalities and local and regional research institutes are also included. In 2009 all municipalities were included in the survey for the first time. Thus, all organizations in the public sector are covered by the survey on R&D in the public sector as from 2009. In addition to these population changes, other changes in the variables and in methodology have been made over the period.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

Denna rapport syftar till att ge en sammanhållen beskrivning av de förändringar som ägt rum inom FoU-statistiken för åren 1997-2009. Redovisningen sker sektorsvis och omfattar tidsseriebrotten för företagssektorn, universitets- och högskolesektorn samt den offentliga sektorn.

Rapporten inleds med en historisk tillbakablick av FoU-statistikens utveckling från 1960-talets början till idag. I rapporten görs även en översiktlig beskrivning av FoU-verksamheten i Sverige för perioden 1997–2009 där även internationella jämförelser ingår.

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics Service, phone +46 8 506 948 01